

Külföldi Jatekszin Kiadja a magyar todos tarsasag.
(Ausländische Schaubühne.). 8. Barnhelmi Minna, vagy a
katona-szerencse. Vigjatek 5 felv. Ford. Kazinczy Ferencz

Trattner

Pesten; Budapest 1834

Signatur: 55627-A.8

Barcode: +Z174549208

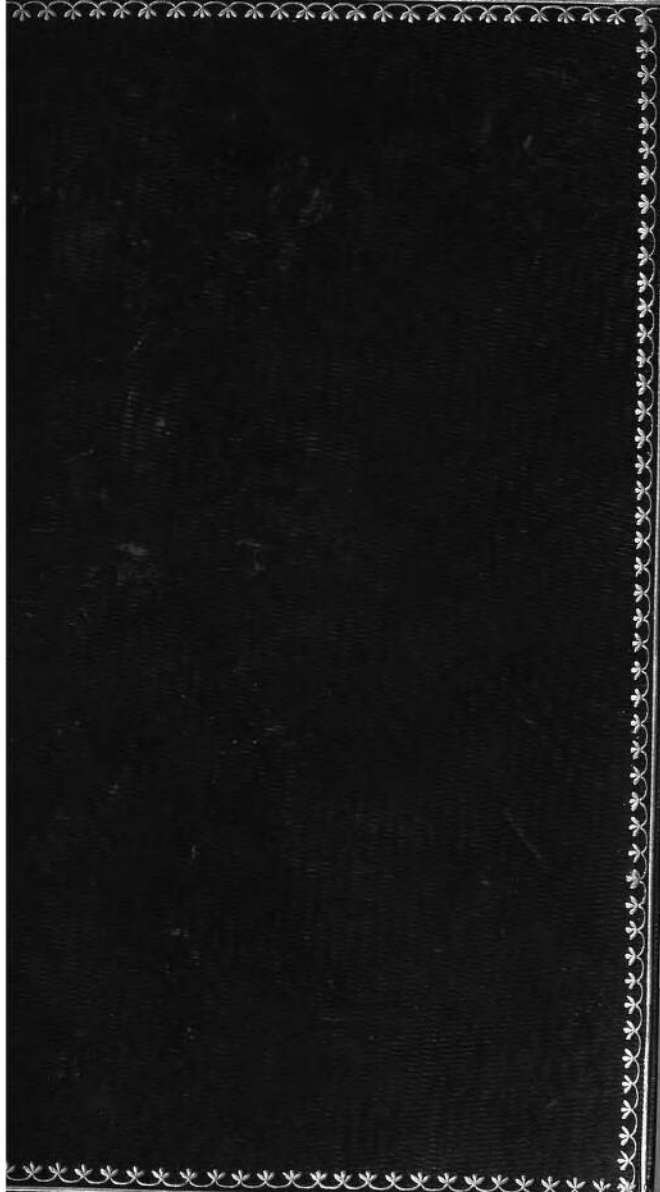
Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ174549208>

Umfang: Bild 1 - 160

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

KÖN. HOF

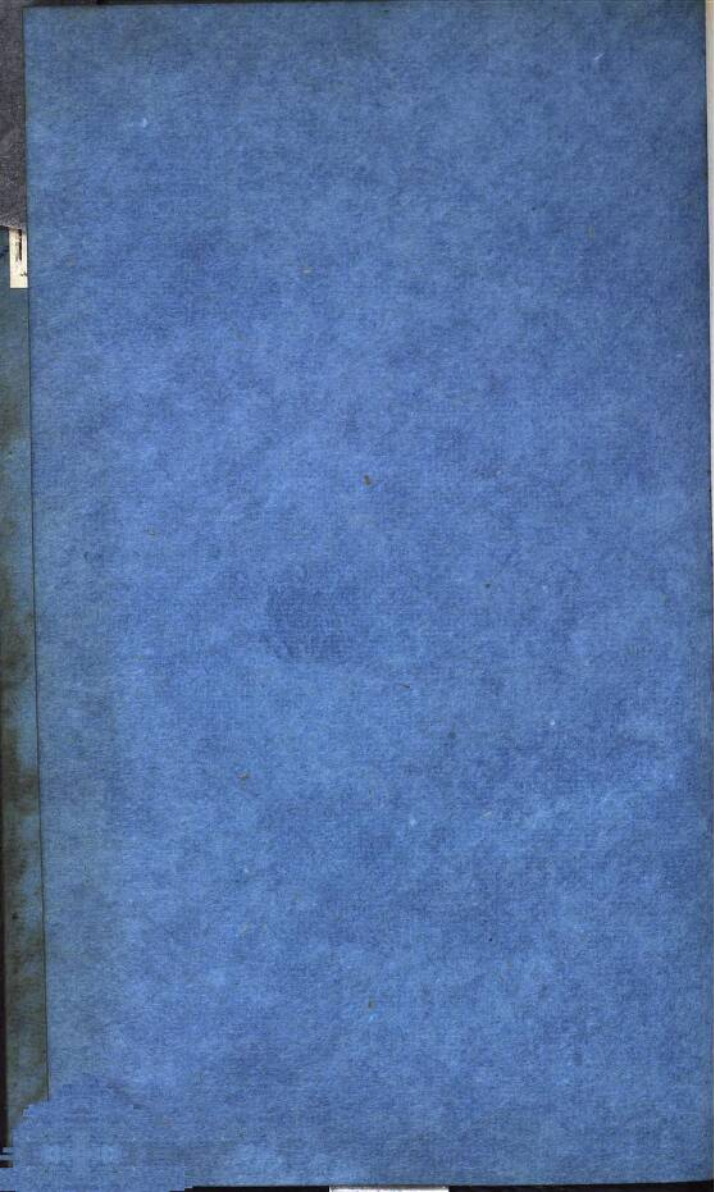

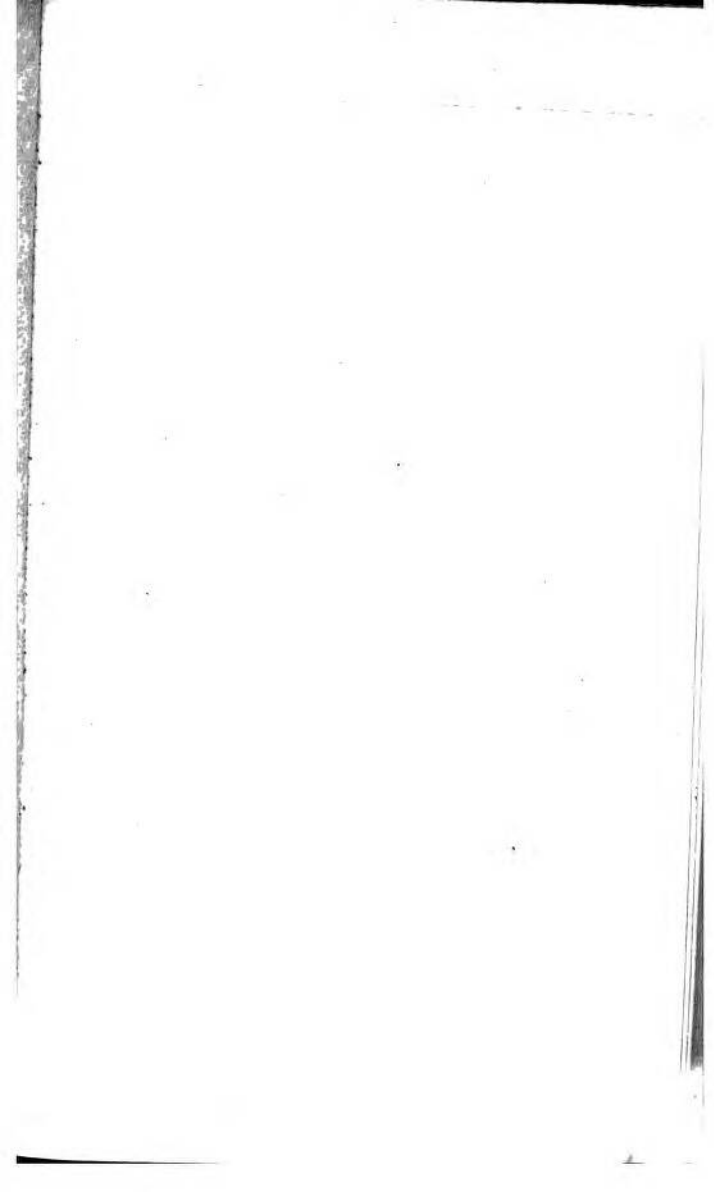
LIBLIOTHEK

55.627-A

Alt-

55627-A.

KÜLFÖLDI JÁTÉKSZÍN.

KIADJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

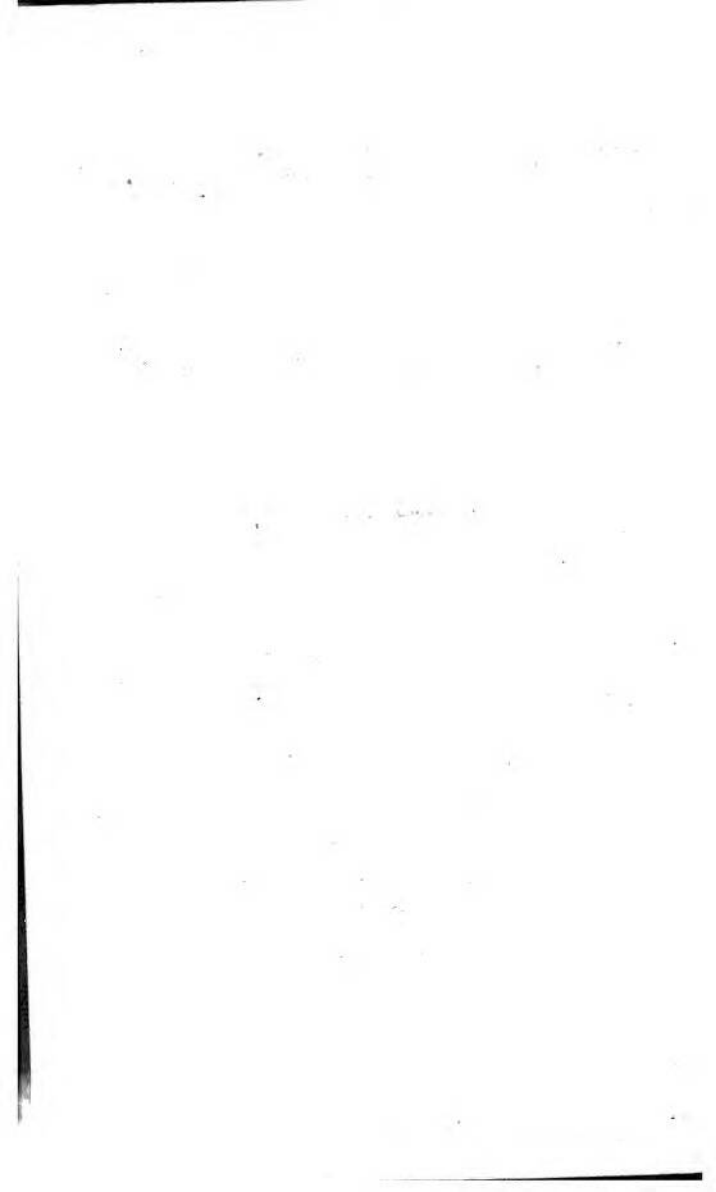
NYOLCZADIK KÖTET.

BARNHELMI MINNA.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1834.

BARNHELMI MINNA,

VAGY

A' KATONA-SZERENCSE.

VÍGJÁTEK ÖT FELVONÁSBAN.

LESSINGTŐL.

FORDITOTTA

K A Z I N C Z Y F E R E N C Z.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰVEL.

1834.

S Z E M É L Y E K.

TELLHEIM Őrnagy, szolgálaton kívül.

BARNHELMI MINNA.

GRÓF BRUCHSAL, Minna' anyai nagybátyja.

FRANCISKA, Komorna Minnánál.

JUSZT, cseléd az Őrnagy' szolgálatjában.

WERNER PÁL, volt Strázsamester.

Fogadós.

Asszonyság, gyászban.

Tábori vadász.

RILL.

A' szin majd egy fogadónak ebédlője, majd egy abból nyíló
szoba, Berlinben.

ELSŐ FELVONÁS.

E L S Ő J E L E N É S.

J U S Z T,

egy szögben szunnyadozik, 's álmában beszél.

Szántotta rossz-ember Fogadása! Te így mivelünk? — Állj neki, pajtás! Láss hozzá, pajtás! — rá méri karját, 's felébred a' rándúlása. — No, no, már megint? — Alig húnym beszemeimet, 's mingyárt ötet kell tépásznom! a' semmire-valót! — És ha még is a' hátán volna már mind az a' sok ütlek! — De imhol felvirradt. Uram után kell látnom. Az én akaratommal ugyan belé nem lép többé, patvar szálljon a' házába! — Vallyon hol töltötte az éjt?

M Á S O D I K J E L E N É S.

F O G A D Ó S. J U S Z T.

FOGADÓS. Jó reggelt, Juszt Úr, jó reggelt! Illy korán fenn már? — Vagy azt kel-

lene talán inkább kérdenem, ha illy későn fenn e még?

JUSZT. Mondja Ked a' mit akar.

FOGADÓS. Én nem mondok egyebet mint jó reggelt; az pedig csak érdemlené, hogy Juszt Úr egy szegény Fogadj-Istent mondjon rá.

JUSZT. Fogadj-Isten!

FOGADÓS. Az embernek nincs kedve, ha annak rendi szerint nem nyughatá ki magát. Fogadjunk, Örnagy Úr nem jött haza, 's Juszt Úr itt strázsála egész éjjel.

JUSZT. Be találós Nagy Jó Uram!

FOGADÓS. Csak gondolom, Juszt Úr, csak gondolom.

JUSZT, megfordulva, 's menni akar. Ked' szolgája.

FOGADÓS. De ne hát, Juszt Úr!

JUSZT. Akár úgy; — hát nem szolgája!

FOGADÓS. Éj Juszt Úr, Juszt Úr! Azt csak nem reményelem, hogy tegnap olta mindig haragszik. Ki adna éjjeli szállást haragnak?

JUSZT. Én adtam, 's adok is, örökkön és örökké.

FOGADÓS. Illik az keresztyén-emberhez!

JUSZT. Csak úgy, mint az embert, hogy mindig nem fizethet, az úczára kihányni.

FOGADÓS. 'S ki volna olly pogány?

JUSZT. A' jó keresztyén Fogadós. — Az én Uramat! ilyen Urat! ilyen egy Tisztet!

FOGADÓS. Én vetettem volna ki a' házból? én hánytam volna ki az úczára? Nagyobb tekintetem van nekem a' Tiszt Urak eránt, 's inkább tudom szánni a' ki illy szerencsétlenül járt. A' szükség rá vitt, hogy más szobába költöztessem. — Hagyjuk abba, Jusst Úr. — a' szín felé. Mellyítek van ott? Helyre hozom más úton, Jusst Úr. — Egyik legényéhez. Egy poharat. Jusst Úr akar egy pohárral. 'S valami jót.

JUSZT. Ne fárasszuk magunkat, Gazd' Uram. Váljon méreggé bennem mind egy cseppig a' mit — — — De nem esküszöm; még éhomra vagyok.

FOGADÓS, a' legényéhez, ki egy üveg égett bort és egy talpast hoz. Add, 's eredj. — No, Jusst Úr! valami igen igen jó! erős, derék! Ez válik ám vérré az ember' gyomrában.

JUSZT. Talán csak nem bántom. — Külömben mért vonjam el magamtól, azért hogy ő faragatlan tőke! — hozzá nyúl, 's felhajtja.

FOGADÓS. Egésség utána, Jusst Úr!

JUSZT, leteszi a' poharat. Nem rossz. De Gazd' Uram, Ked csakugyan goromba-ember.

FOGADÓS. Éj, ne hát! ne hát! hamar még egyet. Egy lábon bajos állani.

JUSZT, ismét felhajtván a' talpast. Azt meg kell adnom: derék! igen derék! Magunk csináltuk, Gazd' Uram?

FODADÓS. Ist' őrizz'; valóságos Danczigi.

JUSZT. Lássá Ked, Gazd' Uram; ha hímezni, hámozni tudnék, ilyenért hímeznék, hámoznék. De nem tudok. Ki kell neki mennem: Ked csakugyan goromba-ember.

FOGADÓS. Azt nekem még soha senki nem mondotta. — Még egy harmadikat, Juszt Úr. Minden dolog hármast jó.

JUSZT. Annyi mint az! — iszik. Derék portéka, igen derék portéka. De a' való is derék portéka. — Gazd' Uram, Ked csakugyan goromba-ember.

FOGADÓS. Ha az volnék, elnyelném e ezt!

JUSZT. Bizonyosan; goromba-embernek ritkán van epéje.

FOGADÓS. Még egyet, Juszt Úr; négyes madzag erősebben tart.

JUSZT. Nem; a' mi sok, sok. 'S mit nyerrünk vele, Gazd' Uram? mert én szavam mellett állok, ha az egész palaczkot magamba poharazom is. Szégyelje magát, Gazd' Uram; ilyen derék a' Danczigija, 's maga illy go-

romba-ember, illy semmire-való! Illy Úr-nak mint az én Őrnagyom, ki közel eszten-deje hogy itt lakik, kitől annyi füles tal-lért kapartunk fel, ki egygy fillérrel sem ma-radt soha adós, hogy egy két holnap olta tüstént nem fizet, hogy már nem költ olly bőven, kiüríteni mikor itt nincs, szobáját.

FOGADÓS. De mikor nekem a' szobára mulhatatlan szükségem volt; mikor láttam hogy Őrnagy Úr maga is oda engedte volna azt, ha be győztük volna várni. Egygy illy Uraság menjen e el megint kapum elől? más Fogadós-nak szalasszak e torkába illy kövér falatot? 'S máshol nem is kapott volna szál-lást; tömve minden fogadó. Illy fiatal, illy szép, illy főrendű Dámát az ember az úczán hagyjon e? Ahhoz a' Maga Ura, Juszt Úr, igen is galánt Úr. Osztán mit veszte vele? Nem adtam szobát szobaért?

JUSZT. Oda hátúl, a' ketreez mellett, ablakkal a' szomszéd' tűzfala felé.

FOGADÓS. Annak az ablaknak igen szép kinézése volt, míg az a' vízhozta embere elébe nem vonatá azt a' tűzfalat. Csínos kis szobácska, 's ki van szőnyegezve.

JUSZT. Volt.

FOGADÓS. Éj ne hát! Fele még most is

szőnyegezve van. 'S az a' Maga szobácskájá, Juszt Úr, mingyárt az Örnagy Úré mellett. Mi híja annak, Juszt Úr, Kandallócskája is van. Való, télben füstöl egy keveset —

JUSZT. De nyárban, úgy e, szép rá nézni? Ked tán még kötődik az emberrel?

FOGADÓS. Úgy úgy, Juszt Úr, Juszt Úr!

JUSZT. Ked Juszt Úrnak fel ne hevítse a' fejét, mert — — —

FOGADÓS. Én hevítem? a' Danczigi hevíti azt.

JUSZT. Illyen Tisztet mint az én Uram. — Vagy tán azt hiszi Ked, hogy az eleresztett Tiszt ki nem tudja a' Ked' nyakát tekerni, ha akarja? — Míg még tartott a' háború, akkor bezzeg csínján bántak velünk Fogadós Uramék. Akkor nekik minden Tiszt derék Úr, minden hadi - ember derék legény volt. Úgy rá tartjátok e magatokat, hogy itt ez a' kis béke?

FOGADÓS. De mit heveskedik Maga, Juszt Úr?

JUSZT. No's, nekem tetszik heveskednem.

HARMADIK JELENÉS.

TELLHEIM. FOGADÓS. JUSZT.

TELLHEIM, belépven. Jusst!

JUSZT, azt hívéu hogy a' Fogadós szállítja. Pajtások vagyunk, vagy hogy'?

TELLHEIM. Jusst!

JUSZT. Gondolnám, Kendnek Jusst Úr lehetnék.

FOGADÓS, megsejtven az Őrnagyot. Szt! szt! Jusst, Jusst, Jusst Úr! De nézze körül magát; — Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM. Jusst! te talán veszekedel? Mit hagytam, mihez láss?

FOGADÓS. Oh Méltós. Úr, ne engedje a' szent Isten hogy azt tegyük! A' Nagyságod' érdemetlen szolgálja merészlene e veszekedni a' Nagyságod' emberével?

JUSZT. Szabhatnék csak egyet a' háta' gerinczére!

FOGADÓS. Való, Jusst Úr pártját fogja Urának, 's egy kevéskét hevesecskén; de azt jól teszi. Még dicsérem érte.

JUSZT. Hogy ki nem taposhatom a' fogát!

FOGADÓS. Csak azt sajnálom hogy hijába heveskedik. Mert én el vagyok az eránt

hitetve, hogy Nagyságod azért nem fog nehezeltetni rám, hogy a' szükség — — —

TELLHEIM. Soha se szólljunk róla, Gazd' Uram. Én Kegyelmednek adósa vagyok. Kegyelmed az én távollétemben kiüríté szobámat. Kegyelmednek meg kell kapni a' magáét; én kénytelen vagyok máshol keresni szállást; az természetes.

FOGADÓS. Hol más helytt? 'S Nagyságod engem itt hagyna Méltós. Úr? Én vert ember! én szerencsétlen ember! Nem! soha nem! Úgy az az idegen Dáma takarodjék, a' hova menni akar, a' hova menni tud. Őrnagy Úr neki a' szobát nem engedi, nem engedheti; a' szoba az Őrnagy Úré. Menjen, lódúljon; én rajta nem segélhetek, szaladok, Méltós. Úr, — — —

TELLHEIM. Atyafi, bohó tettnek egy is elég. A' Dámának meg kell maradni szobája' birtokában.

FOGADÓS. 'S Nagyságod azt hihetné, hogy engem az a' gond, az a' tartalék indíta a' szoba' kiürítésére, hogy elmaradhatna a' fizetésem. Mintha én nem tudnám hogy Nagyságod fizethet, mihelyt akar. Az a' pecsétetes zsackó, a' min ötszáz Louisd'ór áll felírva, a'

mit az író-asztalban tarta Nagyságod, oh az igen jó kéz alatt van.

TELLHEIM. Reményleném; valamint egyéb holmim is. Juszt áltveszi, ha kifizeti a' contót.

FOGADÓS. Ugyan megijedtem ám mikor szemembe ötlött az a' tömött zsacszó. Én Nagyságodat mindég annak néztem, a' ki magát egészen ki nem költi. De ha még is megálmodhattam volna, hogy pénz van abban az asztalban, 's hogy annyi pénz — — —

TELLHEIM. Becsületesebben bánt volna velem, úgy e? — Értem. Menjen, menjen, kérem. Egy két szót akarok mondani cselédemnek —

FOGADÓS. De Méltós. Úr — — —

TELLHEIM. Jere Juszt; Ő Kegyelme nem akarja, hogy házában hagyjam meg neked, mihez láss.

FOGADÓS. Hiszen már megyek, Méltós. Úr; egész házam szolgálatjára van Nagyságodnak. El.

NEGYEDIK JELENÉS.

TELLHEIM. JUSZT.

JUSZT, lábával toppantva, 's utána pökvén a' Fogadosnak.

TELLHEIM. Mi dolog?

JUSZT. Nem volna csuda, ha megölne a' méreg! 'S én Örnagy Urat nem ismerem többé. Légyek oda ha ím e' fortélyos húzavonának őrző-angyala nem volt Örnagy Úr. Nem gondoltam volna nyárssal, keréssel; ez a' két kezem fojtotta volna meg; ezekkel a' fogaimmal szaggattam volna darabokra.

TELLHEIM. Fenevad!

JUSZT. Inkább fenevad mint illy ember.

TELLHEIM. De mit csináljak hát neki?

JUSZT. Mit csináljon? Éreztesse vele, melly szörnyű bántást tett Örnagy Úron.

TELLHEIM. Osztán?

JUSZT. Osztán! álljon bosszút. — Nem; a' kölöncz nem érdemli hogy Örnagy Úr hozzá tegye magát — — —

TELLHEIM. De hogy a' bosszút rád bízom, úgy e? — Azt akarom magam is, 's mingyárt a' hogy megtudtam mi történt. Többé nem is kellett volna láttatnom vele magamat, vette volna pénzét a' te kezedből. Te, tudom, elég útalattal elébe tudtál volna vetni neki egy marok pénzt.

JUSZT. Úgy? Az szép bosszú volt volna neki!

TELLHEIM. De azt máskorra kell halasz-

tanom. Nincs pénzem, és sehol sem kapok kölcsön.

JUSZT. Nincs pénze? Hát micsoda pénz az, a' mit a' Fogadás az asztalban lele?

TELLHEIM. Idegen pénz; a' mit nekem eltenni adtak.

JUSZT. De nem a' mit az Örnagy Úr' volt Strázsamestere hozott öt hat hét előtt?

TELLHEIM. Az; a' Werner Pálé.

JUSZT. Werner megérté tőlem, mint húzzák vonják az Örnagy Úr' dolgát a' Hadi-Fő-Cassánál. Megértette — —

TELLHEIM. Hogy koldussá tennének, ha már az nem volnék. Köszönöm, Juszt, köszönöm, hogy ezt velem tudatod. 'S ez rá bírta Wernert, hogy velem a' maga szegénységét megossza. Annak ugyan örvendek, hogy mingyárt akkor kitaláltam. — Hallod, Juszt; eggy úttal csináld meg a' te contódat is. Mi ketten elvált emberek vagyunk.

JUSZT. Mit? hogy?

TELLHEIM. Eggy szót se többet. Valaki jó.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

ASSZONYSÁG, gyászban. TELLHEIM. JUSZT.

ASSZ. Engedje meg az Úr — —

TELLHEIM. Kit keressz, Asszonyom?

ASSZ. A' kivel szólni szerencsém van.
— Őrnagy Úr engem nem ismér? Én egykori
Kapitányának özvegye vagyok. —

TELLHEIM. Az egek' szerelméért! melly
változás.

ASSZ. Most kelek fel terhes betegségem
után, mellybe férjem' elvesztén támadt bá-
natom ejte. Korán kell alkalmatlankodnom
Őrnagy Úrnak. Kisietek falura, hol egy jó-
szivű, de hasonlólag nem kényén élő ba-
rátném nekem egy időre menedéket ajánlott.

TELLHEIM, Juszthoz. Hagyj magunkban.

H A T O D I K J E L E N É S.

A S S Z O N Y S Á G. T E L L H E I M.

TELLHEIM. Szólljon, Méltós. Asszony.
Előttem nincs oka pirulni szerencsétlenségéért.
Lehetek szolgálatjára valamiben?

ASSZ. Uram Őrnagy Úr — —

TELLHEIM. Kesergem a' Méltós. Asszonyt.
Miben tudok szolgálni? A' Méltós. Asszony
tudja hogy férje nekem barátom volt. Bará-
tom, mondom. Én e' nevezettel mindég fős-
vényen bántam.

ASSZ. Ki tudja inkább mint én, melly
érdemes volt Őrnagy Úr az ő barátságára 's

ő az Őrnagy Úréra? Az Úr volt volna utolsó gondolatja, az Úr' neve az utolsó hang az ő elhaló ajkain, ha a' győző természet e' bús elsőséget szerencsétlen hitvesének 's fiának nem kíváná.

TELLHEIM. Szűnj meg, Asszonyom. Sír-nék veled, de ma nincsenek könnyeim. Kérlek, kémélj meg. Olly órában lelsz, melyben nem volna nehéz, panaszokra fakadnom a' Gondviselés ellen. — Szegény jó Marlóff! — Hamar, Méltós. Asszony, mi lehet parancsára. Ha tudok valamiben szolgálni; ha cselekedettel, tanáccsal — — —

ASSZ. Nem indulhatok, míg férjem' végrendelését nem teljesítem. Kevéssel kimúlta előtt említette, hogy úgy hal meg mint adósa Őrnagy Úrnak, 's megígérteté magának velem, hogy azt lefizetem, mihelyt kezeimbe pénz jó. Eladtam lovait, 's kezemhez jövök váltani kéziratát.

TELLHEIM. Csak azért jó, Méltós. Asszony?

ASSZ. Azért jövök, Őrnagy Úr. Engedje felolvasnom a' pénzt.

TELLHEIM. De ne hát, Méltós. Asszony! Marlóff volna nekem adós? Az nem igen lesz úgy; hadd látom. — Kiveszi zsebkönyvét.
A keresgeti az írást. Nem lelek semmit.

ASSZ. A' kézirat el fogott hányódni, 's a' kézíratra nincs szükség. Engedje — — —

TELLHEIM. Nem, Asszonyom; az afféle nálam nem hányódik el. Ha meg nincs, jele, hogy soha sem volt, vagy hogy a' pénzt felvettem, 's a' papiros vissza van adva.

ASSZ. Uram Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM. Minden bizonnyal, Méltós. Asszony, Marlóff nekem nem adósom. Nem is emlékezem hogy az volt. Nincs külömben. Sőt én maradtam adósa neki. Soha nem volt módom, hálát mutatni azon barátom eránt, ki hat év alatt bajt és jó napokat, becsületet és veszélyt egygyütt visele velem. Nem fogom felejtteni hogy ő még él fijában. Az az én fiam lesz, mihelyt én neki atyja lehetek. Most az a' rekkenés, mellybe jutottam — — —

ASSZ. Nemes-szívű férfi! — De ne gondolkozzék felőlem is alacsonyúl. Végye fel Őrnagy Úr a' pénzt; úgy legalább meg vagyok nyugtatva.

TELLHEIM. Mi kell egyéb a' Méltós. Asszony' megnyugtatóására mint állításom, hogy a' pénz engem nem illet? Vagy azt akarja hogy barátom' neveletlen árváját meglopjam? — Igen is, Méltós. Asszony, meglopjam!

a' szó' legtulajdonabb értelmében fognám azt. Övé a' pénz; fordítsa az ő javára a' Méltós. Asszony.

ASSZ. Értem Örnagy Urat. Csak hogy bocsásson meg, hogy még nem egészen tudom, mint kell jótétet elfogadni. De honnan tudja tehát Örnagy Úr is hogy egy anya többet teszzen gyermekéért mint tulajdon életéért fogna? — Megyek — — —

TELLHEIM. Utazzék szerencsésen, Méltós. Asszony! Nem kérem hogy tudósítson állapotja felől; a' hír ollykor érkezhetnek, mikor nem vehetném hasznát. — De még egyet. Marloffnak még keresetei vannak széllyel bontott Ezredünk' Cassájánál. Azok igazságosak mint az enyéim. Ha az enyéim lesznek fizetve, fizetve lesznek az övéi is; azt fogadom.

ASSZ. Oh Uram! — de inkább hallgatok. Illy jótéteket ígérni annyi az égne' mint őket már nyújtani. — Végye az Úr annak jutalmait, 's itt könnyeimet. EL.

H E T E D I K J E L E N É S.

T E L L H E I M.

Szerencsétlen Asszony! — — De hogy ne feledjem eltépni e' dibdábságot. Kikoresi a' Mar-lóff' kötelezését, 's elégeti. Ki felel érte hogy szo-rultságomban kénytelen nem lennék, egykor hasznokat venni?

N Y O L C Z A D I K J E L E N É S.

T E L L H E I M. J U S Z T.

T E L L H E I M. Itt vagy?

J U S Z T, szemeit törülvén. Itt vagyok.

T E L L H E I M. Te sírtál?

J U S Z T. A' konyhában írtam meg számo-lásomat, 's a' konyha tele van füsttel.

T E L L H E I M. Add ide.

J U S Z T. Legyen irgalmas szíve Örnagy Úr-nak. Tudom én hogy az nincs az emberek-nek Örnagy Úr eránt; de — — —

T E L L H E I M. Mit akarsz? mi kell?

J U S Z T. Inkább vártam a' halált, mint hogy Örnagy Úr kiád rajtam.

T E L L H E I M. Én tovább nem vehetem hasz-nodat, 's hozzá kell szoknom hogy ellehes-sek cseléd nélkül. Felbontja a' papirost, 's olvas. „A'

mivel Őrnagy Úr tartozik nekem : Negyedfél
holnapi bérem , holnapja 6 tallérával teszen
21 tallért. Költöttem aprólékra 1 tallért 7 ga-
rast 9 pénzt.“ — Jó, Juszt, 's illő hogy folyó
hólnapodat egészen kifizessem.

JUSZT. A' más oldalt , a' más oldalt , Őr-
nagy Úr! —

TELLHEIM. Ott is áll még valami? —
Olvas. „A' mivel én tartozom Őrnagy Úrnak :
A' Seborvosnak fizetett értem 25 tallért. [Tar-
tás , gondviselés a' gyógyítás alatt 39 tallér.
Földig - égetett , kirablott atyámnak , az én
kéresemre , kölesön adott — ide nem szám-
lálván a' két nyert lovat , miket neki Őrnagy
Úr ingyen adott — 50 tallér. Summa summa-
rum 114 tallér. Ebből kihúzáván a' túl álló
22 tallért 7 garast 9 pénzt , adósa maradok
Őrnagy Úrnak 91 tallérral 16 garassal 3 pénz-
zel.“ — Ficzko , elment az eszed ?

JUSZT. Oh , könnyen elhiszem hogy több-
jébe vagyok Őrnagy Úrnak. De azt is felrak-
ni csak tinta és papiros vesztegetés volna ;
hiszen ezt sem adhatom meg. 'S ha még a'
liberiátis levonja nyakamról Őrnagy Úr , akar-
nám , hagyott volna meggebednem az ispo-
tályban.

TELLHEIM. Minek tekintesz engem. Te

nekem nem tartozol. 'S megszóllítom egy ismerősimet hogy vegyen szolgálatjába. Annál jó dolgod lesz.

JUSZT. Nem tartozom Örnagy Úrnak, 's még is el akar kergetni.

TELLHEIM. Mert tartozni nem akarok neked.

JUSZT. Úgy e? azért e hát? — A' hogyan az való, hogy én vagyok adósa Örnagy Úrnak; a' hogyan az való, hogy Örnagy Úr nem lehet nekem soha adósom; olly való, hogy viszont Örnagy Úr sem fog engem magától soha elkergethetni. Tegye Örnagy Úr a' mit akar, én Örnagy Úrnál maradok; nekem Örnagy Úrnál kell maradnom.

TELLHEIM. 'S az a' te nyakasságod, makranczos természeted, az a' zsémbesség, feleselés mindennél, hakirol azt hiszed hogy néked nem urad; az a' fenekedés más ellen.

JUSZT. Csináljon olly rossznak Örnagy Úr mint kedve tartja, de én azért magamat rosszabbnak nem tartom mint a' pudlimat. A' mult télen ott megyek magannak a' nagy árok' szélén, 's valami nyifogást hallok. Le-futok a' nyifogás felé, benyúlok a' vízbe, úgy hittem, gyermeket lelek ott, 's egy

pudlit vontam ki. Az is jó, mondám. A' pudli utánam jött, de én soha nem szerettem a' pudlikat. Elkergettem; hijába! elvertem, haszontalan! Éjjel bé nem eresztettem, de a' pudli a' küszöb előtt hált. Valahol közel jött hozzám, oldalba rugtam, a' pudli elnyikkantotta magát, rám nézett, 's farka csóválva sompolyga körüllem. Még egy falat kenyeret sem kapa kezemből, még is csak nekem fogadja szómat, csak én vagyok az, a' kinek hozzá nyúlni szabad. Nekem nekem szökik, 's produkálgatja miket tud, pedig rá sem nézek. Fertelmes egy pudli, de mód nélkül derék kutya. Ha abba nem hagyja, még elúnom bántani.

TELLHEIM, *magában.* Mint ér ötet. — Nem; a' legrosszabb ember sem olly rossz ember, a' millyennek elposhadásunk képzelteni. — Juszt, mi együtt maradunk.

JUSZT. Minden bizonnal! — Őrnagy Úr lenne el cseléd nélkül? 'S feledi Őrnagy Úr hogy csak egykik karját bírja. Hiszen felöltözni sem tud segéd nélkül. Rám szüksége van Őrnagy Úrnak. Pedig én — a' nélkül hogy magamat épen dicsérjem — az a' cseléd vagyok, a' ki, ha annyira menne a' dolog, kész lenne Uráért koldulni is.

TELLHEIM. Juszt, mi nem maradunk együtt.

JUSZT. Az az én gondom, Örnagy Úr.

KILENCZEDIK JELENÉS.

IDEGEN CSELÉD. TELLHEIM. JUSZT.

CSELÉD. Eggy szóra, pajtás.

JUSZT. 'S mi dolog?

CSELÉD. Nem tudnál engem útba igazítani, hol találhatnám fel azt a' Tisztet, ki még tegnap ama' szobában lakott. Az felé mutatván a' mellý felől jött.

JUSZT. Azt tudnom nem volna felette nehéz. Mi jót hozsz neki?

CSELÉD. A' mit mindég hozunk, mikor semmit nem hozunk, — complimentet. Uraságom úgy érti hogy miatta kitolák. Uraságom tudja mit kíván a' világ' rendi, 's meg akarom követni nevében.

JUSZT. Hát kövessd; imhol van.

CSELÉD. Mi az Urad? mint titulázsam?

TELLHEIM. Jó ember, már értettem, mi dologban jár Ked. Szükségtelen becsület Urasága' részéről, 's úgy fogadom a' hogy illik. Jelentse Ked ajánlásomat. — Neve Uraságának? mint nevezik.

CSELÉD. Hogy Méltós. Kisasszonynak nevezik, tudom; nevére bizony semmi gondom nem volt. Az affélével nem igen terhelem magamat. Úgy látok dolgaimhoz, hogy minden hónapban más meg más Uram akadjon. A' manó tartsa meg mindenike' nevét.

JUSZT. Ez szép, pajtás!

CSELÉD. Ehhez la ma egy hete Drezdában akadtam. Úgy tetszik, mátkája' hollétét nyomozgatja.

TELLHEIM. Nevét akarám tudni; nem titkait.

CSELÉD, Juszthoz. Brr! pajtás az ilyen Úr nem nekem való. EL

T I Z E D I K J E L E N É S.

TELLHEIM. JUSZT.

TELLHEIM. Láss hozzá, Juszt, hogy innen szabaduljunk. Ez a' megkövetés engem inkább éget mint a' Fogadós' vadsága. — Fogd e' gyűrűt, ezen egy drágaságomat, mim még megmarada. Nem hittem hogy nekem valaha e' szolgálatot tégye. Adass nyolczvan aranyat rá. A' Fogadós' contója alig lesz harmincz; fizessd ki, 's takarítsd félre holmi-

KÜLF. JÁTEKSZÍN. VIII.

met. A' hova neked tetszik. A' legolcsóbb fogadó a' legjobb. Engem a' Kávéházban lelsz. Megyek, végezz jól mindent.

JUSZT. Légyen gond nélkül Örnagy Úr!

TELLHEIM, visszatérvén, Pisztolyomra gond legyen.

JUSZT. Lessz, Örnagy Úr.

TELLHEIM, megyen, 's visszafordúl. Még egyget, Juszt; hozd el a' pudlit is. Érted, Juszt?

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

JUSZT.

A' pudli el nem marad; az a' pudli gondja. — Hm, 's még ez a' nagyárú gyűrűje is volt az Uramnak. 'S az illyet nem újain hordja, hanem a' zsebjében. — Hohó, Gazd' Uram, mi még nem vagyunk olly kopaszon a' millyeknek látszunk. — Nála vetlek zálogba, gyöngy egy gyűrűcském, gyémántocskám! — Megdermed mérgében a' rossz ember, hogy az árát nála nem költjük el.

TIZENKETEDIK JELENÉS.

WERNER PÁL. JUSZT.

JUSZT. Nézzd Wernert! Jó napot, Werner? Hozott Isten a' városba!

WERNER. Átkoztam a' falusi életét! Lehetetlen hozzá szoknom. — Vígán ficzkók, vígán! friss pénzt hozok. Hol az Őrnagy?

JUSZT. Nem találád? Épen most megyen le a' grádicson.

WERNER. Én az udvaron jövök. — Mint van az Őrnagy. — Még a' múlt héten itt voltam volna — — —

JUSZT. No's, mi tartóztatott?

WERNER. Juszt, hallottad hírét Herczeg Herakliosznak.

JUSZT. Nem gondolom.

WERNER. A' vitéz fejedelemnek, ott, napkeleten?

JUSZT. A' napkeleti Bölcséknek, kik új esztendő' táján a' csillagokkal járnak — —

WERNER. Ember, látom, te úgy olvasod az Újságokat, mint a' Szent-Irást. 'S te Heraklios Herczeget, vagy Királyt, nem ismered? azt a' világszerte ismeretes nagy vitéz férfiat, ki Persziát elfoglalta, 's olly szándékkal van, hogy ma holnap az Ottomá-

ni kaput is kifordítja a' sarkából. — Hál' Istennek, a' világon megint van valahol háboru. Olly régen mondom magamnak, hogy valaha itt kigyúl megint. De ott űlnek meg magoknak mint a' banyák, 's gyógyítgatják a' bőröket. — Nem, katoná voltam, 's katoná leszek megint! — Eggy szóval, — körülpillant, ha nem hallja o valaki. — magunk közt legyen mondva, Juszt, — én megyek Persziába, Herczeg Herakliosz' zászlóji alatt egy pár kampaniát csinálni a' Török ellen?

JUSZT. Te?

WERNER. A' szerint a' hogy itten látsz. — Atyáink seregestűl menének a' Törökre, 's úgy illenék nekünk is, ha derék ficzkók volnánk, 's buzgó keresztyének. Azt ugyan látom, hogy a' táborozás a' Török ellen koránt sincs olly mulatságos mint ezekkel a' nyúlakkal; de annál nagyobb az érdeme mind e' világon mind a' másikon. A' Töröknek, hallod e, mindnyájának olly gyöngyös, gyémántos szablyája van — — —

JUSZT. De azért ugyan egygy tapodtat sem megyek, hogy az illyen gyöngyös, gyémántos szablya hasítsa ketté fejemet. — Hiszen tán csak nem ment el úgy az eszed, hogy itt hagyd azt a' szép árendát. Ugyan szeren-

csés órában jutál hozzá! Az neked temérdek nyereséget ad.

WERNER. Arról tevék. Nem sejtetted mi történt? Az árenda pénzzé vált.

JUSZT. Pénzzé vált?

WERNER. Lassan! — Imhol száz arany, mit tegnap kapék előpénzül. Az Örnagynak hozom.

JUSZT. 'S mit míveljen azzal az Örnagy?

WERNER. Mit csináljon? A' mi szemének szájának tetszik. Miattam elkoczkázhatja, elihatja, elk — a' hogy magának tetszik. — Annak az Urnak pénz kell, 's elég rút hogy illy soká nem fizetik meg, a' mivel neki tartoznak. — Ha én neki volnék! Azt mondanám: Hordjon el a' patvar eggyül eggyig! 's elindúlnék Werner Pál Strázsamesteremmel Perszia felé. — Csattogós! dörögős! Herczeg Herakliosz Tellheim Örnagynak csak halál híret, nevét, ha Werner Pálnak nem halotta is. A' Kautzenhauseni dolgunk —

JUSZT. Elmondjam, mint volt.

WERNER. Te nekem? — Veszem észre mint jára agyvelőd. Én gyöngyeimet nem hányom disznók' elibe. — De ne a' száz arany; add az Örnagynak. Mondjad, kérem, vegye gondviselése alá ezt is. — Most megyek a'

piaczra ; két szekér búzát hoztam eladni. Annak az ára is szolgálatjára lesz.

JUSZT. Werner , te jó szívvel adod a' mid van , de nekünk a' te pénzed nem kell. Tartsd magadnak ezt , visszavehetd a' minapit is , ha tetszik.

WERNER. 'S van pénze az Őrnagynak ?

JUSZT. Nincs.

WERNER. Hát miből éltek ?

JUSZT. Hitelbe'. 'S ha hitelbe' tovább nem akarnak tartani , 's kihánynak a' házból , zálogba vetjük a' mink még van , 's tovább állunk. — Hallod e , Pál , ezen az átkozott Fogadóson csínyt kell ejtenünk.

WERNER. Tán megbántotta az Őrnagyot. Oh úgy — — —

JUSZT. Ha majd estve haza kullog , leszük ki a' sikátoron , 's döngessük el.

WERNER. Estve ? kilessük ? kettő egyet ? — Az semmit sem ér.

JUSZT. No hát gyujtsuk fejére a' házat.

WERNER. Tüzet vetni ? felperzselni ? — Kölyök , be kilátni rajtad , hogy ólsepregető valál , nem katona ! — Nem pirúlsz illyet csak gondolni is ?

JUSZT. No ejtsük hát mocsokba a' lyányát. Igaz , hogy átkozottúl csúnya.

WERNER. Azon régen túl lesz. 'S ha az kell, arra nem kell társ. — De mi lele hát benneteket? mi történt?

JUSZT. Jer csak, majd hallasz világ' csudáját? Szemed szád eláll belé.

WERNER. Itt, a' mint látom, felszabadultak az ördögök.

MÁSODIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

BARNHELMI MINNA. FRANCISCA.

MINNA, öltözetlen; óráját nézi. Francisca, korán kelénk fel. Hosszú lesz az időnk.

FRANCISCA. Ki alhatik a' veszett nagy városaiban! A' sok hintó, a' sok strázsák, a' sok dob, a' sok macska, a' sok káplár — még nem szűnnek zörögni, ordítani, peregni, nyivákolni, káromkodni; szakasztott úgy

mintha az Isten azért adta volna az éjszakát, hogy az ember magát rajta ki ne nyughassa. — Eggy findzsa théet, Mélcás Kisasszony.

MINNA. A' thée nekem nem italom.

FRANCISCA. Hát csokoládénkból adok ki eggy két darabot.

MINNA. Jó ; magadnak.

FRANCISCA. Magamnak ? Én épen úgy nem örömet innám magam, mint petyegnék magam. De való, úgy felette nagyon hosszú lesz az időnk. Kénytelenek leszünk unalmunkban öltözködni, 's felpróbálni az új ruhát, melyben az első attákokot tesszük próbára.

MINNA. Minek az attaque, mikor capitulatiohoz tarthatjuk magunkat ?

FRANCISCA. 'S az a' Tiszt Úr, kit innen kikergeténk, és a' kinek osztán azt a' complimentet téteténk miatta, az ugyan nem a' legfájnabb ember lehet, külömben már megkérhetett volna bennünket, hogy nálunk alázatos udvarlását megtehesse.

MINNA. Nem minden Tiszt Tellheim. — Hogy igazat szólljak, én azt a' complimentet nem is egyebért tétetem, mint hogy alkalmam legyen, Tellheim eránt tenni kérdéseket. — Francisca, nekem ez a' szív azt sugja hogy őtet itt feltalálom.

FRANCISCA. A' szív? ah, hogy az ember olly kész mindent hinni a' szívnek. A' szív rettenetesen szeret a' száj szerint szólni. Szóllana csak viszont a' száj is olly örömet a' szív szerint, úgy régen lakat alatt hordnánk szájainkat.

MINNA. Hahaha! azzal a' te lakaton hordott szájaiddal!

FRANCISCA. Inkább rejtve tartani a' legszebb sor fogat, mint hogy a' szív ált meg' ált szökdössön rajta.

MINNA. 'S te olly titokőrző volnál?

FRANCISCA. Nem vagyok; de érzem, jó volna ha az volnék. Az ember ritkán emlegeti a' mi jót bír: bezzeg igen a' mit nem bír.

MINNA. Látod, Francisca, te itt egy igen derék megjegyzést csinálál.

FRANCISCA. Csinálék? 'S csinálja az ember, a' mi magától szökik az eszébe.

MINNA. 'S tudod, azt mért lelem illy jónak? Az engem Tellheimra emlékeztet.

FRANCISCA. Mi is nem emlékezteti Nagysádat Tellheimra, Mélcás Kisasszony?

MINNA. Barátja, irígye azt vallja hogy Tellheim derék katona. De ki hallá valaha hogy ő vitézséget, bátor merész lelket emlegete? Tellheimnál tisztább lelkű, szebb

lelkű embert nem találhatni. De a' tiszta-lelkűség, a' széplelkűség olly szók, miket Tellheim soha sem veszen ajakira.

FRANCISCA. De még is melly tökélyt emleget hát legörömeztőbb?

MINNA. Eggyet sem, mert eggynek sincs híjával.

FRANCISCA. Csak ezt akarám hallani.

MINNA. Várj, Francisca; emlékezem egyre: a' takarékoságot emlegeté ollykor. — Igazán, Francisca, félek, hogy ő nem gazda.

FRANCISCA. És még egy másikról, Mέλcsás Kisasszony. Jut eszembe, ő Nagysád körül ollykor az állandóság, a' hűség felől is ejtegete szót. Hát ha az az édes Úr nem találna sokkal jobb lenni azoknál a' kedves társainál? ●

MINNA. Te szerencsétlen! 'S igazán tartasz ettől, Francisca.

FRANCISCA. Mennyi ideje már hogy nem írt?

MINNA. Ah, miolta meg van kötve a' béke, csak eggyszer!

FRANCISCA. Ismét eggy mély sohaja' béke ellen. — Csudálatos! A' békének jóvá kellenne tenni a' mi rosszat a' háború okozott, 's íme azt a' jót is felforgatja a' mit az az ő ellenkezője szült. A' békének nem kellene

olly makacsnak lenni. — Miolta is van már béke? Olly rettenetesen hosszú az emberen az idő, mikor semmi újat nem hall. A' posta hijába jön, hijába megy; nem ír senki, mert nincs mit írni.

MINNA. „Meg van a' béke, 's közelítek óhajtatim' teljesedésekhez.“ De hogy ezt csak eggyyszer írta — — —

FRANCISCA. Hogy bennünket ezen óhaj-tásainak elébe menni kényszerít — leljük fel csak, azért ugyan meglakol. — És hahogy azonban bizonyos más óhajtasokat teljesített volna, 's azt volnánk kénytelenek hallani hogy — — —

MINNA, elijedve. Hogy megholt?

FRANCISCA. Hogy megholt — Nagysádnak; eggy más valaki' karjaiban.

MINNA. Gyötrő lélek. — Várj, Francisca, ezt ugyan neked felejteti nem fogja. — Külöm-ben csak petyegj, hogy ránk ne jőjjön megint az álom. Az a' sereg, mellynél szolgált, szét van bontva. Ki tudja, melly bomladékba jutottak ez által számolásai? ki tudja, melly más sereghez, melly távoly tartományba vet-tetett? ki tudja, melly bajok — — — Ko-pognak.

FRANCISCA. Szabad.

MÁSODIK JELENÉS.

FOGADÓS. MINNA. FRANCISCA.

FOGADÓS, előre nyújtott fejvel. Bátorkodjam e Méltóságos Uraság — —

FRANCISCA. Ah, a' mi Gazd' Urunk? — Csak be hát, be, tetőtől fogva talpig.

FOGADÓS, füle mellett tolla, kezében papiros és tiuta. Alázatos jó reggelt jövők kívánni Nagyságodnak, Mélcás Kisasszony. — Francisca felé fordulva. 'S magának, édes szép gyermekem.

FRANCISCA, magában. Becsület-tudó ember!

MINNA. Köszönjük szépen, Fogadós Uram.

FRANCISCA. 'S kívánunk hasonlót.

FOGADÓS. Szabad e tudakoznom, szegény fedelem alatt miként tölté Nagyságod az első éjszakát?

FRANCISCA. A' fedél nem volt rossz, Gazd' Uram, de az ágyak jobbak lehettek volna.

FOGADÓS. Mit hallok! 'S nem jó volt volna a' nyugovás? Talán hogy a' nagy elörődés az úton — — —

MINNA. Meglehet.

FOGADÓS. Az lesz! bizony az lesz! mert

külömben — — Azonban habogy valami nem egészen tetszése szerint találna lenni Nagysádnak, méltóztassék parancsolni, szabadon, bátran, tartalék nélkül.

FRANCISCA. Igen, Gazd' Uram, igen. Nem vagyunk mi olly felette szégyellősek, 's tudjuk hogy annak fogadókban nincs is helye. Megmondjuk mi, mint szeretnénk.

FOGADÓS. Eggy úttal azonban azért is jönnék — előrevéu füle mellől a' tollat.

FRANCISCA. No's, mi akar ez itt lenni?

FOGADÓS. Nagyságod, Mélcás Kisasszony, nem kétlem, hallani fogta a' Polizey' rendeléseit.

MINNA. Nem hallottam; én e' földön most vagyok először.

FOGADÓS. Mi Fogadósok oda vagyunk a' Felséges Királyi és Fő-városi Polizey-Hivatal által utasítva, hogy házainknál semmi rangú 's nemű idegent huszonnégy óráig tartózkodni ne engedjünk, a' nélkül hogy nevét, lakát, characterét, itt való dolgait, mulatása' szándéklott idejét a' maga helyén írásban benyujtanánk.

MINNA. Igen jó.

FOGADÓS. Nagyságod tehát méltóztatni fog — egy asztal mellé lépván, 'a neki-készültvén az íráshoz.

MINNA. Szívesen; — az én nevem —

FOGADÓS. Parányi várakozáskával. fr.
„Dátum August. 22d. ann. curr. itt Berlinben,
a' Spanyol-Király Fogadóban megszállott“ —
mostan tehát Mélcás Úri nevét, Mélcás Kis-
asszony?

MINNA. Barnhelm Kisasszony.

FOGADÓS, fr. „Barnhelm Kisasszony“ —
jővén — honnan Mélcás. Kisasszony?

MINNA. Jóságimból, Saxoniából.

FOGADÓS. „Jóságiból, Saxoniából.“ —
Saxoniából. — Áj, Áj, Mélcás Kisasszony,
Saxoniából?

FRANCISCA. No's, miért ne? E' földön tán
csak nem lesz vétek, ha valaki Saxoniából
való?

FOGADÓS. Ist' őrizz'! Hiszen már az e-
gészen új nemű vétek volna. — Saxoniából
tehát? Áj, áj, Saxoniából! abból a' drága
szép országból! — De ha nem csalatkoznám,
Mélcsás Kisasszony, Saxonia nem parányi
ország, 's annak egynél több — minek is
nevezzem? — Kerületei, Tartományai van-
nak. A' Királyi és Fő-városi Felséges Polizey-
Hivatal pontos feleleteket kíván, Mélcás
Kisasszony.

FRANCISCA. Értem; jószágimból Thüningiából.

FOGADÓS. Thüningiából tehát; ez így jobb, mert világosabb. — ír, 's felolvassa. „Barnhelm Kisasszony, jővén Saxoniából, Thüningiai jószágiból, egy szobasszonnyal és két inassal.

FRANCISCA. Szobasszonnyal? — Az nyilván én volnék.

FOGADÓS. Igen, édes szép gyermekem.

FRANCISCA. Úgy, édes jó Gazd' Uram, a' szobasszony helyébe tegyen szobaleányt. A' Fels. Királyi és Fő-városi Polizey-Hivatal, a' mint hallom, pontos feleletket kíván, 's belőle tévedés támadhatna, 's bajom találna lenni a' kihirdetéskor. Mert én ugyan még ekkoráig alázatos szolgálatjára Gazd' Uramnak nem asszonyszemély, hanem leányszemély vagyok, 's kereszt nevem Francisca, vezetékem pedig Willig — Willig Francisca. Thüningiából való vagyok magam is. Atyám Molnár volt a' Mélcás Kisasszony' egyik falujában, Klein-Ramsdorfon. A' malomban most a' bátyám ül. Kis koromban vettek az udvarhoz, 's együtt nevelének fel a' Mélcás Kisasszonnyal. Mind ketten egykorúak vagyunk, a' jövő Februáriusban huszonegy esztendősek. Én mind tanúltam a' mit a' Mélcás

Kisasszony. — Szeretni fogom, ha voltaképen ismer a' Polizey.

FOGADÓS. Jó, édes szép gyermekem! megjegyzem magamnak a' történhető tulajdonlás tekintete végett. — De most tovább, Mélsás Kisasszony. — Nagyságodnak itt való dolgai?

MINNA. Dolgai?

FOGADÓS. Ó Felségénél a' Királynál keres valamit?

MINNA. Nem.

FOGADÓS. A' Fő-Törvényszéknél e?

MINNA. Azt sem.

FOGADÓS. Vagy — — —

MINNA. Nem, nem; én általjában tulajdon dolgaiban jövök.

FOGADÓS. Igen jó, Mélsás Kisasszony. De mi nevek azoknak a' Nagyságod' tulajdon dolgainak?

MINNA. Mi a' nevek? — Francisca, mint látom itt kérdőre vonatunk.

FRANCISCA. Gazd' Uram, reményleném a' Fels. Polizey-Hivatal tekintettel lesz egy Dáma eránt, 's nem fogja titkait tudni akarni.

FOGADÓS. Sőt igen; édes gyermekem; a' Fels. Polizey-Hivatal mindent akar tudni, 's leginkább a' mi titok.

FRANCISCA. Úgy hát Mélcás Kisasszony, engedelmeskedni kell. Hallja hát Gazd' Uram. — De hogy a' dolog igazán köztünk és a' Fels. Polizey közt maradjon!

MINNA. Mit fog most mondani neki a' bohó?

FRANCISCA, újját ajakihoz nyomván. — egy Tisztet jövőnk elkuporítani a' Királytól.

FOGADÓS. Hogyan? mit? — Édes szép gyermekem! édes szép gyermekem!

FRANCISCA. Vagy — magunkat kuporítani el egy Tiszt által.

MINNA. Francisca, elment e az eszed? Fogadós Uram, a' nyelvpritty kötődik.

FOGADÓS. Azt nem reményleném. Velem kötődhetik, a' mint kedve tartja. De egy Fels. Királyi 's Fő-városi Polizey-Hivattal — — —

MINNA. Tudja mit, Fogadós Uram; én a' dologhoz nem értek. Úgy vélném, halasztanánk az egész írogálást a' nagybátyám' megérkezéseig. Tegnap már megmondám, miért marada el. Két órányira innen baj érte szerét, 's általjában nem akará hogy egy éjszakával tovább maradjak kinn. Így előre kelle jönnöm. Huszonnégy óra alatt bizonyosan itt lesz.

FOGADOS. Igen tehát, Mélcás Kisasszony; halasszuk hát addig.

MINNA. Nagybátyám inkább fogja tudni mit írasson be.

FOGADOS. Az jó lesz, Mélcás Kisasszony; jobb lesz. Való, fiatal leánytól, jelentős szemeket vetvén Franciscoira, nem kívánhatni, hogy értelmes dolgot értelmes emberrel, értelmesen végezzen.

MINNA. Számára már mind készen vannak a' szobák?

FOGADOS. Mind, Mélcás Kisasszony, mind; egy' híján.

FRANCISCA. Mellyből ismét kirúdal Gazd' Uram egy becsületes embert?

FOGADOS. Azok a' Saxoniai Szobaleányok, Mélcás Kisasszony, nagyon könyörületesszívvel bírnak.

MINNA. De valóban azt igen nem jól tévé Fogados Uram. Inkább nekünk ne adott volna szállást.

FOGADOS. Hogy érti azt, Mélcás Kisasszony?

MINNA. Úgy hallom az a' Tiszt, kinek miattunk innen ki kelle menni — — —

FOGADOS. Úgy is csak elobstitolt Tiszt.

MINNA. Ha bár!

FOGADÓS. A' ki fogyatékján van.

MINNA. Annál inkább. Úgy értem, érdemes ember.

FOGADÓS. Mondom, el van obsitolva.

MINNA. A' Király minden derék embert nem ismerhet.

FOGADÓS. Oh, a' Király ismeri, mind ismeri, egygyről egygyig ismeri őket.

MINNA. De nem jutalmazhat mindent.

FOGADÓS. Mindenike megkapná a' mit érdemel, ha úgy élt volna hogy érdemelhesen valamit. De az Urak úgy éltek a' háborúban, mintha a' háborúnak örökké kellett volna tartani, 's az az Enyém és Tiéd örökre megszűnt volna. Most tele velek minden fogadó, 's szemes legyen a' ki velek felteszen. Én ezzel még alkalmasan kijövék. Ha pénzből kikopott is, még volt a' mi ére pénzt, 's két három holnapig még békét hagyhattam volna neki. Azonban a' mi jobb, jobb. — Nagyságod érteni fog a' kövekhez.

MINNA. Nem mondhatnám.

FOGADÓS. Mit ne fogna Nagyságod? Egygyűrűt mutathatok, egygyagyárú gyűrűt. Való, a' Nagyságodé is, mellyet ujján látok, igen szép; 's minél tovább nézem, annál inkább kell csudálnom hogy úgy hasonlít az

enyémhez. Oh lássa, lássa Nagyságod — kiveszi tokjából, 's Minnának nyújtja. Melly tűz! A' közép-brillánt többet nyom öt karátnál.

MINNA, a' gyűrűt nézvén. Hol vagyok! mit látok! Ez a' gyűrű — — —

FOGADÓS. Testvérek közt is megér tizen-öt száz tallért.

MINNA. Francisca, nézzd, kérlek.

FOGADÓS. Nem is késtem nyolczvan piztolt adni reá.

MINNA. Nem ismered, Francisca!

FRANCISCA. Tulajdon az. — Gazd' Uram, miként jön e' gyűrűhöz.

FOGADÓS. Nu, nu, édes szép gyermekem, közü talán csak nincs hozzá?

FRANCISCA. Hát ha volna. — Belől az üst-jén a' Mélcás Kisasszony' neve áll. — Kérem, engedje ide Nagysád.

MINNA. Az, az! — Miként jó e' gyűrűhöz, Fogadós Uram?

FOGADÓS. Én a' legbecsületesebb módon. — Mélcás Kisasszony! Mélcás Kisasszony! Azt Nagyságod felől csak nem teszem fel, hogy egy becsületes embert kárba ejteni akarjon. Mit tudom én, honnan került. Míg tartott az a' háboru, sok került Urának hol hírével, hol híre nélkül, más meg más kezek-

re. A' háboru háboru volt. Saxoniából nem ez az eggy jött túl a' határon. — Adja vissza nekem a' gyűrűt Mélcsás Kisasszony!

FRANCISCA. Előbb feleljünk; — hol vevé Gazd' Uram e' gyűrűt?

FOGADÓS. Olly Úrtól, ki felől nem szabad és nem lehet illetlent gyanítani; eggy kü-lömben derék Úrtól — — —

MINNA. A' legjobb férfitől a' nap alatt, ha birtokosától vette. Hamar hozza elő azt Fogadós Uram. — Ő az! tulajdon ő! — Vagy ismerni fogja legalább.

FOGADÓS. De kit hát, kit hát, Mélcsás Kisasszony?

FRANCISCA. Hát nem hallja? — A' mi Őr-nagyunkat.

FOGADÓS. A' mi Őrnagyunkat? — Igen; az Őrnagy, a' ki e' szobában lakott, a' kitől a' gyűrűt vettem.

MINNA. Tellheim Őrnagy?

FOGADÓS. Tellheim Őrnagy, igen. Ismeri őtet Nagyságod?

MINNA. Ha ismerem e? — 's ő itt van! Tellheim van itt. Ó, ő, e' szobákban lakott! ő vetette zálogba e' gyűrűt! — Miként jut ő ez elakadásba? — Hol van ő? — Ő adós Fo-gadós Uramnak; Francisca, ide a' satullt. —

Nyissd fel. — Mivel adós ő? Kinek adós ezenfelül? Hozza ide mind a' kinek adós. Itt a' pénz, itten a' papirosok. Övé minden.

FOGADÓS. Mit hallok?

MINNA. Hol van? hol van?

FOGADÓS. Egyg óra előtt még itt volt.

MINNA. Útálatos ember, hogyan tudott vele illy kíméletlenül, illy keményen, illy kegyetlenül bánni?

FOGADÓS. Bocsásson meg Nagysád.

MINNA. Tegye Gazd' Uram, hogy legyen itt.

FOGADÓS. Cselédje még talán itt van. Akarja Nagyságod, hogy érte menjen?

MINNA. Ha akarom e? Siessen, szaladjon. Ez egy szolgálatjáért fogom feledni, melly rúttól viselé magát eránta.

FRANCISCA. Fürgén, Gazd' Uram, fürgén! virgoncz legény módjára. — *Kitolja.*

HARMADIK JELENÉS.

MINNA. FRANCISCA.

MINNA. Imhol enyém megint! Francisca, lásd, megint enyém! Nem tudom hol vagyok örömömben. — Örülj te is, jó Fran-

cisca. De való, miért te? — Örülnöd kell néked is; örülnöd kell velem. Jer, hadd ajándékozzalak meg, hogy örülhess velem. Szólj, Francisca, mit adjak? Mit szeretnél holmimból. Vedd a' mit akarsz, csak örülj. — Látom, semmit nem akarsz. Várj, — bemarkol a' satullba, — ne, édes Francisca! — pénzt ad neki — végy, a' mit szeretnél. Kérj többet, ha nem lesz elég. — Egyedül örülni szomorru portéka. No, de fogd tehát.

FRANCISCA. Én ezt lopom Nagysádtól; Nagysádat részeggé tette az öröm.

MINNA. Lyány, én garázda részeg vagyok. Fogd, mert — rá tolja a' pénzt. 'S bár próbáld megköszönni. — Várj még; jó, hogy eszembe jutott. Még egyszer a' satullba nyúlva. Ezt, kedves Francisca, vedd magadhoz, az első összelőtt, összevagdalt katonának, kit előtalálunk.

NEGYESIK JELENÉS.

FOGADÓS. MINNA. FRANCISCA.

MINNA. Hát jó?

FOGADÓS. Az akaratos, bárdolatlan tőke!

MINNA. 'S ki az?

FOGADÓS. Az inasa. Nem akar Uráért menni.

FRANCISCA. Hozza ide, Gazd' Uram, a' kamaszt. Ismerem én az Órnagy' embereit. Mellyíke volna az?

MINNA. Hozza ide Fogadós Uram. Ha minket meglát, majd érte megyen.

Fogadós el.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

MINNA. FRANCISCA.

MINNA. Nem várhatom a' pillantást. — De Francisca, te még mindig olly hideg vagy; nem akarsz velem örülni.

FRANCISCA. Örülnék én, de — — —

MINNA. Mit akarsz mondani?

FRANCISCA. Megtaláltuk; de hogyan találtuk! Azok szerint a' miket hallánk, rosszúl vannak dolgai. Szerencsétlennek kell lennie. E' gondolat egészen elfogott.

MINNA. Elfogott. — Hadd öleljelek meg ez érzésedért, édes barátném. Ezt neked soha nem felejttem. Én csak szerelmes vagyok, de te jó vagy.

HATODIK JELENÉS.

FOGADÓS. JUSZT. MINNA. FRANCISCA.

FOGADÓS. Alig tudom nagy veszekedve ide rángatni.

FRANCISCA, magában. Idegen arcz; nem ismerem.

MINNA. Barátom, Kend Tellheim Örnagy' szolgálatjában áll.

JUSZT. Igen.

MINNA. Nem akarná előszóllítani az Örnagyot?

JUSZT. Nem.

MINNA. Kend nekem azzal nagy kedvet töltené.

JUSZT. Dehogy?

MINNA. 'S kedves szolgálatot teszen Urának is.

JUSZT. 'S talán nem.

MINNA. Honnan gondolja azt?

JUSZT. Nagysád, úgy e, az az idegen Uraság, ki ma megkövetteté?

MINNA. Igen.

JUSZT. Oh, úgy jó helyen járok!

MINNA. Tudja nevemet az Örnagy.

JUSZT. Nem tudja. De az én Uram éppen

úgy nem szenvedheti az igen udvarias Dámá-
kat mint az igen goromba Fogadósokat.

FOGADÓS. Ez nekem szóllana.

JUSZT. Minden bizonnal.

FOGADÓS. No, de ne keresse magát a
Mélcsás Kisasszonnyal, 's fusson hamar érte.

MINNA. Francisca, adj neki valamit.

FRANCISCA. Mi a' maga szolgálatját nem
kívánjuk ingyen — pénzt akar tenyerébe nyomni, mel-
lyet az elkap.

JUSZT. Én sem ingyen a' magok pén-
zeket.

FRANCISCA. Egyiket hát a' másikaért.

JUSZT. Nem lehet. Az Uram meghagyta
hogy pakkoljak, 's azt csinálom; ne hábo-
rítsanak meg a' munkámban. Ha kész leszek,
's előjő, megmondom neki; hadd jőjön ha
kedve tartja. Emitt van a' Kávéházban, 's ha
nem tud jobbat csinálni, majd eljő. — Menni akar.

FRANCISCA. De várjon hát; a' Mélcsás Kis-
asszony Őrnagy Úrnak — húga.

MINNA. Igen, én az Őrnagy' húga vagyok.

JUSZT. Jobban tudom én mint Magok,
hogy az Őrnagynak nincs húga. Engem az
Őrnagy hat holnap alatt kétszer küldé Kur-
landba szüleihez. — Igaz hogy az embernek
sokféle húga van a' világon.

FRANCISCA. Orczátlan!

JUSZT. Nem kénytelen vele az ember, ha az alkalmatlant le nem tudja rázni nyakáról. — Megyen.

FRANCISCA. Ez egygy korhely.

FOGADÓS. Nem mondtam? De csak hagyja Nagysád, hiszen hogy már tudom hol az Ura. Magam megyek érte. — Csak hogy, Mélcás Kisasszony, alázatosan kérem, mentsen ki Örnagy Úrnál, hogy illy érdemű Uraságot, akaratom ellen, kényszerítve a' kikerülhetetlen szükség által — — —

MINNA. Csak menjen hamar Fogadós Uram; minden jóvá lesz csinálva. — Fogadós el. — Francisca, szaladj utána; meg ne mondja neki nevemet.

Francisca a' Fogadós után.

H E T E D I K J E L E N É S.

MINNA. Csak hamar azután FRANCISCA.

MINNA. Megint enyém! — Egyedül vagyok e? — Nem leszek hijába egyedül. — Összeredőli ujjait. — És nem is vagyok egyedül. — feltekint. — Eggy hálás gondolat az ég eránt a' legteljesbb imádság. — Enyém ő! enyém ő! — kiterjesztett karokkal. — Boldog vagyok! víg va-

gyok! Mit láthat a' Teremtő örömeztőbb mint a' maga víg teremtését? — FRANCISCA jó. Itt vagy már Francisca? Te őt szánod? Nem én, Francisca; én őtet nem szánom. A' szerencsétlenség is jó olykor. Talán hogy az ég mindenét elvette, hogy bennem adja meg neki mindenét.

FRANCISCA. Megeshetik hogy mingyárt itt lesz. — Nagysád még pongyolában vagyon.

MINNA. Kérlek, menj! ezután többet lát így mint czifrára öltözködve.

FRANCISCA. Nagysád érzi a' maga becsét.

MINNA, rövid eszmélet után. Nézzd, most megint találád.

FRANCISCA. Ha szépek vagyunk, czifra nélkül legszebbek vagyunk.

MINNA. De szükség e hogy szépek legyünk? Hogy magunkat szépeknek véljük, talán csak az vala szükség. — Nem; ha néki vagyok szép, ha csak neki—— FRANCISCA, ha ilyen minden leány a' millyennek én magamat most érzem — úgy különös portékák vagyunk: lángolók és kevélyek, jók és hiúk. Nem értesz? — Én sem magamat. — Az öröm kerengőssé teszen, szédültté.

FRANCISCA. Szedje össze magát Nagysád. Jönnék.

MINNA. Szedjem össze? Én fogadhatnám
e ötet csendesen.

NYOLCZADIK JELENÉS.

TELLHEIM. FOGADÓS. MINNA. FRANCISCA.

TELLHEIM, belép, 's meglátván Minnát, felé szalad.
Ah! Minna! Minna!

MINNA, Tellheimnak elébe repülván. Ah, Tellheim!

TELLHEIM, magához tér, 's visszalép. Bocsásson
meg Nagysád; itt lelni a' Méltós. Kisas-
szonyt — — —

MINNA. Az olly felette váratlan Őrnagy Úr-
nak nem lesz. Közelébb megyen Tellheim felé, ki magát hát-
rább vonja. Én bocsássam e meg az Úrnak, hogy
még az Úr' Minnája vagyok? Bocsássa meg
az ég az Úrnak, hogy még Barnhelm Minna
vagyok.

TELLHEIM. Méltós. Kisasszony — — —
merő szemekkel nézi a' Fogadóst, 's vállat rándít.

MINNA, int Franciscának. Uram — — —

TELLHEIM. Ha tévedésben nem vagyunk
mind ketten.

FRANCISCA. Jé Gazd' Uram, kit hoz itt hoz-
zánk? Jőjön hamar, keressük az igazit.

FOGADÓS. 'S ez nem az igazi? Ej hogy
igen!

FRANCISCA. Éj hogy nem! Hamar, jöjön Gazd' Uram. Még nem mondtam jó reggelt oda le a' Leányasszonynak.

FOGADÓS. Érdemetlen becsület. Meg nem mozdúl.

FRANCISCA, karon kapja. Jöjön Gazd' Uram, csináljuk meg a' konyhaczedulát. Mondja elő Gazd' Uram, mink lesz?

FOGADÓS. Leg is legelőször — — —

FRANCISCA. Lassan hát, lassan! ha a' Mélcás Kisasszony előre tudja, mit fog enni, oda van minden kedve az ebédhez. Jöjön Gazd' Uram! csak magamnak beszéllje elő.

Erővel elviszi.

KILENCZEDIK JELENÉS.

TELLHEIM. MINNA.

MINNA. Tévedésben vagyunk e még is, Tellheim?

TELLHEIM. Adná az ég. De Minna csak egy van.

MINNA. Melly tartalékok! A' mit mi mondunk egymásnak, minden hallhatja.

TELLHEIM. Mondja meg Nagysád? Mit keres itt Nagysád?

MINNA. Többé semmit nem keresek. —

nyilt karokkal menvén Tellheimnak; mert fellelém a'
mit kerestem.

TELLHEIM, visszavonúlva. Nagysád szerencsés,
Nagysád szeretetre - méltó férfit keresé, 's
nyomorút talált.

MINNA. Tellheim, engem tehát többé nem
szeret? mást szeret.

TELLHEIM. Nem szerette Nagysádat, a'
ki Nagysád után mást szerethet.

MINNA. Lelkemből csak egygy fülánk van
kirántva. Ha elvesztem az Úr' szívét, mit
tesz, elhűlés fosztott e meg tőle, vagy ha-
talmasbb kecsék? Az Úr engem többé nem
szeret, 's mást sem szeret. Boldogtalan, ha
senkit nem szeret!

TELLHEIM. A' szerencsétlennék senkit nem
kell szeretnie. Érdemli hogy szerencsétlen
legyen, ha magán e' győződelmet meg nem
tudja vívni; ha rá veheti magát, hogy a' kit
szeret, insége' társává tegye. — Melly ne-
héz ez a' győződelem! Miolta tőlem ész és
szükség azt kívánják hogy feledjem Minnát,
mennyi tusakodáson nem mentem keresztül!
Épen kezdém reményleni hogy tusakodásim
nem lesznek örökké hasztalanok, 's Nagy-
sád előmbé lép — — —

MINNA. Értem e Őrnagy Urat? Álljon

meg az Úr; hagyja látnom hol vagyunk, minekelőtte tovább tévednénk. Akar az Úr egy kérdésemre felelni?

TELLHEIM. Bár mennyire, Méltós. Kisasszony.

MINNA. De akar e minden kerengések, fordulások nélkül, — egy rövid Igennel vagy Nemmel.

TELLHEIM. Felelek, ha felelhetek.

MINNA. Felelhet. — Mind azon igyekezetei mellett, mellyekkel engem feledni kívánt, szeret e még engem, Tellheim?

TELLHEIM. E' kérdést — — —

MINNA. Álljon meg Őrnagy Úr; megígérte hogy egy rövid Igennel vagy Nemmel felel.

TELLHEIM. 'S hozzá vetettem: ha felelhetek.

MINNA. Felelhet; mert mi forog szívében, azt csak tudja. Szeret e még, Tellheim? Igen, vagy nem?

TELLHEIM. Ha szívem — — —

MINNA. Igen, vagy nem?

TELLHEIM. Igen tehát:

MINNA. Igen?

TELLHEIM. Igen. De — — —

MINNA. Várjunk. — Az Úr engem még szeret. Ez nekem elég. De az Úr szerencsét-

len ; úgy e , ezt akarja az Úr mondani. Hallja tehát : — No , édes szerencsétlenem , az Úr még szereti Minnát , az Úr még magának látja Minnát , 's az Úr még is szerencsétlen. — Hallja csak az Úr , melly elhitt , melly bohó teremtés volt , melly elhitt bohó teremtés ez az Úr' Minnája. Ő azt képzelte , ő azt képzei , hogy az Úrnak ő az egész szerencséje. Hamar , rakja ki az Úr minden szerencsétlenségeit. Minna látni akarja , mennyit nyomhat fel. — Hát ?

TELLHEIM. Méltós. Kisasszony , nekem nem dolgom a' panaszkodás.

MINNA. Igen jó ; nem is tudnám , a' dicsekvés után mit szeretnék kevésbbé katonában. De van bizonyos hideg , únadékos mód , mellyel tetteink 's szenvedésink felől szönlünk — — —

TELLHEIM. Melly hasonlólag dicsekvés és panaszkodás.

MINNA. Kedves Versenygő ! Úgy hát ne nevezé vala magát szerencsétlennek. Vagy éppen nem szöllani , vagy ki a' beszéddel. — Ész kívánja , szükség kívánja , hogy engem feledjen ? Én nagy barátja vagyok az észnek ; én nagy tisztelettel vagyok a' szükség

eránt. De hadd halljam, milyen eszes ez az ész, milyen szükségelő ez a' szükség.

TELLHEIM. Jó tehát! Tehát értse Nagysád. Nagysád engem Tellheimnak szóllíta. A' név találva van. De Nagysád azt hiszi hogy én az a' Tellheim vagyok, kit honjában ismert—a' virágában való férfi, eltelve dicsőség' vágyával, fényre- törekedéssel; — az-a' Tellheim, ki egész lelke' teste' erejével bírt; ki előtt a' szerencse' és csillogás' verőczéji nyilván álltak; ki remélheté hogy Nagysádnak szívére jobbjára naponként érdemesbbé teheti magát, ha még nem az is. Ez a' Tellheim én úgy nem vagyok mint nem az atyám. Oda mind ez, mind az. Én a' haza- küldött, becsületében megsértett, bénára- vagdalt, koldus Tellheim vagyok. Nagysád amannak teve ígéretet: ennek akarja e teljesíteni?

MINNA. Ez igen siralmasan hangzik. De, Uram, míg ama' régibbet feltalálhatom — belé kábúlván egyszer a' Tellheimokba — szükségből kénytelen lesz ez az új segélleni rajtam. — Ide a' kezed, kedves koldus! Kézen fogja.

TELLHEIM, másik kezével 's kalapjával elrejti képét, 's földre hajol. Ez sok! — Hol vagyok? — Eresszen,

Méltós. Kisasszony; gyilkol jósága. — Eresszen!

MINNA. Mi baja, Tellheim? Hova akar?

TELLHEIM. El.

MINNA. El? — kezét mellére vonván. Makacs!

TELLHEIM. Holtan rogyok a' Nagysád' lábaihoz.

MINNA. Tőlem el?

TELLHEIM. Hogy ne lássam! hogy többé ne lássam! — Vagy legalább elszánva, eltökélve, nem tenni semmi alacsony tettet, Nagysáddal nem tétetni semmi gondolatlan lépést. — Eresszen, Minna! — Kitépi magát, és mégyn.

MINNA utána. Minna eressze? — Tellheim!
— Tellheim!

HARMADIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

Palota.

JUSZT, kezében egy levél:

Ez átkoztam házba kell ismét lépnem!
— Az Uramtól egy levélke a' Méltós. Kisasszonyhoz, ki húga akar lenni. — Csak még köztök valami ne szövődjék. — Úgy nem lesz vége a' levélhordásnak. Örömet megszabadúlnék tőle, de bé sem szeretnék menni. Az az asszonynép olly sokat elkérd, én pedig olly örömet nem felelek. — Megnyílt az ajtó. Mintha tudnák hogy rájok szükségem van. — A' szobaczcizus — — —

MÁSODIK JELENÉS.

FRANCISCA. JUSZT.

FRANCISCA, befelé szölván, a' honnan kijött. Légyen gond nélkül Nagysád; lelek én arra valakit. — Ime — megpillantván Jusztot. — hiszen itt

mingyárt valaki ötlik szemembe. De e' tulajdonképp nem boldogul az ember.

JUSZT. Szolgája —

FRANCISCA. Illy szolgára semmiszükségem.

JUSZT. No, no, követem a' szójárásért.
— Imhol egy levélke az Uramtól a' Maga Kisasszonyához, ki — húga az Uramnak.
Mert, úgy e, húga?

FRANCISCA. Adjuk. — *elveszi a' levelet.*

JUSZT. Legyen olly jó, arra kéreti Uram, 's adja által. Oszmán légyen olly jó, arra kéreti Uram, — — — de azt ne gondolja valahogy, hogy én kérek valamit — — —

FRANCISCA. No mit hát?

JUSZT. Uram érti a' maczokát. Úgy tetszik, tudja hogy a' Kisasszonyokhoz a' Komornákon keresztül megyen az út. Legyen hát olly jó, arra kéreti Uram, izenje meg, nem lehetne e szerencsésckéje, vagy egy fertályig beszélgetni a' Lyányasszonnyal.

FRANCISCA. Velem?

JUSZT. Követem szépen ha nem illő titulusát találám adni — igen, Magával. Csak egy rövid fertálykáig. De egyedül, titkon, csak négy szem közt. Valami sürgető kis dolgocskáján szeretne áltesni.

FRANCISCA. Jó! nekem is van mondani

valóm Őrnagy Úrnak. Jőjön, parancsolatjára leszek.

JUSZT. De mikor jöhet? Bealkonyodtakor? Nem?

FRANCISCA. Mint érti azt? A' maga Ura jöhet, mikor kedve tartja, 's ezzel takarodjék.

JUSZT. Szíves örömet. — Indúl.

FRANCISCA. De hallja csak; eggy szóra. — Hol vannak az Őrnagy Úr' több emberei?

JUSZT. Több emberei? — Emide, amoda, mindenfelé.

FRANCISCA. Hol Wilhelm?

JUSZT. A' Komornyik? — Azt az Őrnagy utazni hagyja.

FRANCISCA. Hát Konrád?

JUSZT. A' Jáger? — Azt az Őrnagy kosztba adta.

FRANCISCA. Való; most nem sokat vadászhat. — Hát Auguszt?

JUSZT. A' Kocsis? — A' lóval ment ki.

FRANCISCA. Hát Fritz?

JUSZT. A' Kengyelfutó? — Avanszírozott.

FRANCISCA. Hát maga hol volt mikor az Őrnagy nálunk tölté a' téli quártélyt? Maga akkor nem volt az Őrnagynál.

JUSZT. De igen; én Lovásza voltam. De ispotályban feküdtem.

FRANCISCA. Lovásza? 's most —

JUSZT. Lovásza, 's most mindenese: Komornyikja, Jágere, Lovásza, meg' Laure.

FRANCISCA. Szép, meg kell vallanom. Annyi derék emberen kiadni, 's a' leghaszon-talanabbat tartani meg. Ugyan szeretném tudni, mi gutát lél magán az Őrnagy.

JUSZT. Talán hogy becsületes ember vagyok.

FRANCISCA. Becsületes - ember? Nagy dolog is az, mikor az ember becsületes - ember mindössze is. — Wilhelm, az volt ám az ember! 'S utazni hagyja az Őrnagy?

JUSZT. Útazni, mert — nem tehet róla.

FRANCISCA. Mint érti azt, hogy nem tehet róla?

JUSZT. O Wilhelm tudja ám mint kell élni a' világon, 's bezzeg játszik ám figurát. Az Őrnagynak vele van egész garde de róbja.

FRANCISCA. Hogy a' gutába? Elszökött volna vele?

JUSZT. Azt az ember nem épen mondhatja. Csak hogy a' mint eljövénk Nürnbergből, utánunk nem jött.

FRANCISCA. A' rossz ember!

JUSZT. Wilhelm legény volt a' talpán.

Bezzeg tudott frizírozni, razírozni, parlíroz-
's — karazírozni. — Nem talán?

FRANCISCA. Úgy hát a' Jágert nem tol-
tam volna el magamtól. Hová adák kosztba?

JUSZT. A' Spandaui Kommándanthoz. Ta-
licskázik.

FRANCISCA. Talicskázik?

JUSZT. De azt bizony, mint annak a'
rendi. — De nem felette sokáig. Csak három
esztendeig még. Eggy parányi furcsa kis
complótot csinált az Őrnagy' companiájában,
's hat legényt akara elszöktetni a' Forposzt-
ról, 's rajta veszte.

FRANCISCA. A' gaz - ember!

JUSZT. De az helyre legény ám! Ötven
mértföldnyire minden útat, minden rést tud;
erdőn, berken, posványon keresztül. 'S ha
lőni kell, bezzeg tuda lőni.

FRANCISCA. Be jó hát hogy az a' derék
Kocsisa van meg.

JUSZT. 'S megvan?

FRANCISCA. Hiszen úgy mondá, hogy a'
lovakkal ment ki. Ha kiment, visszajő.

JUSZT. Gondolja?

FRANCISCA. Hát hova ment ki?

JUSZT. Már tíz hete hogy úsztatni vivé
az Őrnagy' utolsó lovait.

FRANCISCA. 'S nem jöve vissza velek?
Oh az akasztófa' virága!

JUSZT. Lyányasszonykám! Lyányasszonykám! hát ha a' vízbe fúlt. — Derék kocsis volt! Tíz esztendeig kocsiskodott Varsóban. Azt neki meg kell adni, hogy ollyderék kocsisa nem hamar lesz az Őrnagynak, 's kitanúlt Ló-Orvos a' mellett.

FRANCISCA. Most már a' Laufer' avandzsírozása miatt reszketek.

JUSZT. Ne reszkessen, Lyányasszonykám; úgy mondom, a' hogy a' dolog van. — Dobossá leve egy Garnizon Regimentnél.

FRANCISCA. Nem gondolám? Ah!

JUSZT. Fritz bizony egy czafrangos asszonyemberhez csapta magát, nem járt haza háltni, adósságokat csinált az Őrnagy' rovására, 's száz meg' száz efféle csinýt. Az Őrnagy látta hogy erőnek erejével feljebb akar hágni — az akasztást pantomímossa. 's útjába igazítá.

FRANCISCA. A' gaz csölönk?

JUSZT. Már Laufernek ugyan Laufer. Ha az Őrnagy ötven lépést ada neki előre, legsebebb paripáján sem érheté utól. De Fritz az akasztófának ezret is adhat, még is utól éri; életemet teszem rá. Ezek mind jó barátjai voltak a' Leányasszonynak; a' Wil-

helm meg a' Konrád, az Auguszt mega' Fritz.
— No, Juszt ajánlja magát, 's megyen.

El.

HARMADIK JELENÉS.

FRANCISCA, hamar azután FOGADÓS.

FRANCISCA. E' falatot érdemlém, köszönöm, Juszt. Lennt szabtam meg az egygyűjámbor' becsét. A' leczke nem lesz felejtve. — Szerencsétlen Őrnagy! — megfordúl 's bé akar menni Minnához. Érkezik a' Fogadós.

FOGADÓS. Egy szóra, édes szép gyermekem.

FRANCISCA. Most nincs időm, Gazd' Uram.

FOGADÓS. Csak egy két igen rövid pillantatocskát. — 'S még nincs bővebb tudósítások az Őrnagy felől? Reménylem, az nem vala vég búcsúja.

FRANCISCA. Mellyik?

FOGADÓS. 'S nem mondta volna a' Mélcás Kisasszony? — A' mint Magát oda lenn hagytam a' konyhában, magam sem tudom miként történt, egyszer csak az ebédlőben találkozám.

FRANCISCA. Találkozám? hogy itt hallgatódzék!

FOGADÓS. De ne hát, ne hát! Mint tudna én felőlem olyat gondolni? A' leskelődés, hallgatózás rút dolog a' Fogadásban. — Nem sokáig állék ott, 's hát egyszer csak megnyillik az ajtó a' Mélcás Kisasszony nál, 's az Őrnagy ki, a' Mélcás Kisasszony utána. 'S mind ketten olly zavarban, olly hánykódásban, a' millyet képzelni sem tudtam, a' Mélcás Kisasszony megkapta az Őrnagyot, az Őrnagy elrántotta magát, 's a' Mélcás Kisasszony megint megkapta. „Tellheim!“ — „Kisasszony, eressen!“ — „Hová megyen?“ — Így rántogatta a' szegény Nagyságát a' grádicsig. Már féltem, végig ránczigálja a' grádicson. Szerencsére még is kikapá magát a' Mélcás Kisasszony' kezéből. Nagysága megállott a' grádics' szélén, utána nézett, utána kiáltott, 's szüntelen tördelte kezeit. Egyszer megfordúlt, az ablakhoz szaladt, onnan vissza a' grádicsához, a' grádicsból az ebédlőbe, 's ott jára fel 's alá. Én ott állottam; háromszor ment el mellett, 's még sem látott. Végre azt hihettem volna hogy lát; de bocsáss' Isten, azt gondolom, engem Magának néze, Magának, édes szép gyermekem. — „Francisca! ugymond, 's rám mereszté szemeit; hát szeren-

csés vagyok e?“ Azután könnyeket törle ki szemeiből, mosolygott, nekem nekem jöve: „Francisca, hát, szerencsés vagyok e?“ — Igazán mondom, nem tudom mint valék el belé. Eggyyszer az ajtónak méne, belépett, 's ismét nekem jött. „Francisca, jer utánam; szóllj, kit szánsz most?“

FRANCISCA. Rendes! — Gazd' Uram azt csak álmodta.

FOGADÓS. Álmodtam? — Nem, édes szép gyermekem, illy környűlállásokkal az ember nem szokott álmodni. — Nem tudom mit adnék érte — pedig nekem nem szokásom kutatgatni a' más' titkát — ha ehhez meg volna kolcsom.

FRANCISCA. Kolcsa? A' mi ajtónkhoz? Gazd' Uram, az belől áll a' zárban. Éjszákára be szoktuk vonni. Mi félőskék vagyunk.

FOGADÓS. De ne hát, ne hát, én nem olyan kolcsot értek; — a' megfejtőjét a' dolognak; a' mi értetné velem, mi? hogy? miért?

FRANCISCA. Úgy? már az más dolog. — Ajánlom szépen magamat, Gazd' Uram. Eszünk hamar?

FOGADÓS. Édes szép gyermekem! 'S hogy el ne felejtsem a' mit mondani igazábban akarék — — —

FRANCISCA. Igen, de csak két szóval. —

FOGADÓS. Gyűrűm még a' Mélécsás Kisasszonynál van. Csak amúgy mondom enyémnek.

FRANCISCA. A' gyűrű jó kézben van; nem vész el.

FOGADÓS. Oh, az a' gond nem is háborgat. Csak emlékezetbe akarám hozni. Lás-sa, édes szép kincsem; én a' gyűrűre nem is vágyok. Nem vagyok olly ostoba hogy ne értsem, honnan ismeri azt olly jól a' Mélécsás Kisasszony, 's mint esik az hogy szakasztott olyan mint a' Nagysága' gyűrűje. A' mint mondom, én a' gyűrű eránt nem vágyok gondokban, 's a' gyűrűre nem vágyok. De ne írjam e a' Mélécsás Kisasszony' contójára a' szász pisztólt, a' mit a' gyűrűre adtam? Úgy e, igen, édes szép gyermekem? úgy e, igen?

NEGYEDIK JELENÉS.

WERNER. FOGADÓS. FRANCISCA.

WERNER. Hisz' imhol van!

FRANCISCA. Szász pisztólt? Pedig nekem úgy tetszik, csak nyolczvant adott rá Gazd' Uram.

FOGADÓS. Megbotlott a' nyelvem; csak kilenczvent, csak kilenczvent. Megcselekszem, édes szép gyermekem, megcselekszem.

FRANCISCA. Az mind meg fog találkozni, Gazd' Uram.

WERNER, hátulról közelítvén feléjük, Franciscának vállát megérinti. Lyányasszonykám, Lyányasszonykám!

FRANCISCA, ijedten fordul meg. Hah!

WERNER. Ne féljen, ne féljen. — Lyányasszonykám, Lyányasszonykám, látom, Maga rendes személy, és idegen. Idegen rendes ábrázatoçskának jó barátja van szüksége, ki megmondja mitől illik őrizkednie. — Lyányasszonykám, Lyányasszonykám, őrizkedjék ettől az embertől! a' Fogadásra mutalva.

FOGADÓS. Jé, váratlan öröm, Werner Pál Uram, hozta, hozta a' jó szerencse! — Ah, ez még mindég az a' régi, víg, tréfás jólelkű Werner. — Én tőlem őrizkedjék, édes szép gyermekem? Hahaha!

WERNER. Térjen ki mindenütt előle.

FOGADÓS. Előlem térjen ki. Én előlem? Mintha én veszedelmes volnék? Hahaha! — Hallja csak, édes szép gyermekem; hogy tetszik ez a' tréfa?

WERNER. Hogy ezek az őfélek mindég

tréfának nézik, ha nekik az ember kimondja az igazat. Csitt 's vége.

FOGADÓS. Oh hallja csak, hallja csak. — Ez derék ember, ez a' Werner Pál Uram. — Franciscához, mintegy sugva. Jól bírja magát, 's még nőtelen. Három órányira Berlinhez egy szép kis jószágot veve árendába, 's igen szerencsésen. Temérdekét nyer rajta. Ez pénzelt fel magát a' háborúban. Strázsamestere volt a' mi Őrnagyunknak. Óh ez ám barátja az Őrnagynak! ez ám barátja, a' ki agyon is veretné magát az Őrnagyért.

WERNER. Ez ám barátja az én Őrnagyomnak! ez ám barátja! a' kit bízvást agyon lehetne verni az Őrnagyért.

FOGADÓS. Mit? hogy? — Nem, Werner Uram; tréfának ez nem jó tréfa. Én nem barátja az Őrnagynak? Én az illy tréfát nem szeretem.

WERNER. Szép dolgokat hallék Jusztól.

FOGADÓS. Jusztól? — Gondolám biz azt hogy Magából Juszt beszéll. Juszt irígy, árulkodó ember. — De imhol mingyárt egy szép gyermek; szőljon ez, nem vagyok e én barátja az Őrnagynak, nem szolgáltam e az Őrnagynak, — 'S miért ne volnék én neki barátja? Nem érdemes Úr e az Őrnagy? Igaz,

az a' szerencsétlenség érte, hogy kiesett szolgálatjából. De mit tész en az ? A' Király nem ismerhet minden érdemes embert, 's ha ismerné is, nem adhatja meg mindennek érdemlett bérét.

WERNER. Ezt vele az Isten mondatja. De Juszt — már az való, hogy ő sem valami ritka madár; de hogy hazug volna, azt róla senki nem mondhatja. 'S ha való a' mit nekem monda —

FOGADÓS. Én ő róla hallani sem akarok. — A' mint mondám, szólljon ez a' szép gyermek. Franciscához, sugva. Hiszen tudja, a' gyűrű. Beszélje, beszélje Werner Uramnak; hadd ismerjen jobban. 'S hogy annál szabadabban szóllhasson, én itt sem kívánok lenni, 's megyek. De Werner mondja osztán szemembe, nem mondtam e igazat, hogy Juszt ocsmány ember.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

WERNER. FRANCISCA.

WERNER. Lyányasszonyka, 's Maga ismerne az én Őrnagyomat?

FRANCISCA. Tellheim Őrnagyot? — De igen ám; ismerem ám a' derék Urat.

WERNER. Úgy e derék Úr, Leányasszonyka? úgy e derék? 'S jó e Maga ahhoz a' derék Úrhoz?

FRANCISCA. Szívemből lelkemből.

WERNER. O édes szép Leányasszonyka, így Magát még egyszer olly szépnek nézem! — Mondja el csak, kérem szépen, mi szolgálat lehet az, a' mit ez a' — — — az én Örnagyomnak nyújtott.

FRANCISCA. Én egyebet nem tudok mint ha magának akarná talán tulajdonítani a' mi jó az ő gaz bánásából erede.

WERNER. És így csakugyan való, a' mit nekem Juszt monda. affelé fordúlván a' merre elment a' Fogadós. Szerencséd hogy elkullogál? — Kiüríté szobáját! — Illyen Úrral bänni így, mivel elhiteté magával a' számáragy, hogy az Örnagynak nincs pénze. — Az Örnagynak nincs pénze!

FRANCISCA. 'S van?

WERNER. Mint a' polyva! Maga sem tudja számát; maga sem tudja, ki adósa. Én is tartozom neki valami kevéssel, 's imhol hozok rá valami keveset. Nézze Leányasszonykám itt e' zacskóban száz Louisd'ór, e' tekercsben pedig száz arany. Mind az Örnagy' pénze.

FRANCISCA. Csudálatos. De miért hány tehát egyet 's mást zálogba? Hiszen egy gyűrűt — — —

WERNER. Zálogba? Ne higgyen affélét, Leányasszonyka. Talán csak meg akara szabadulni a' csudától.

FRANCISCA. Az a' gyűrű nem csuda; az nagy áru gyűrű, mellyet azonfelül az Őrnagy igen kedves kéztől veve.

WERNER. Azt még, azt! Kedves kéztől? Igen, igen! — Az illy díbdábság néha eszébe juttat az embernek holmit, mellynek emlékezetétől is szaladna, ha lehetne. Azért tolja el szem elől.

FRANCISCA. Mint érti azt?

WERNER. Katona-embernek a' téli quártélyában csudálatosan mennek dolgai. Elűnja magát, 's unadékból ismeretséget köt, mit maga csak télére ért, de a' szegény jámbor lélek, kivel azt köti, holtig tartónak veszen. 'S huss, ujján a' gyűrű, hogy maga sem tudja mint jutott hozzá. 'S néha nem gondolna vele, vinné ürdög ujját is, csak a' gyűrű is menne.

FRANCISCA. Lehetetlen. 'S Őrnagy Úr is így járt?

WERNER. Minden bizonnyal. Kivált Sa-

xoniában. Ott, ha mindenik kezén tíz újja volt volna is, mind a' tízet tele rakhatta volna gyűrűkkel.

FRANCISCA, magában. Ez rendesen hangzik, 's vizsgálatot érdemel. — Árendás Uram, vagy Strázsamester Uram?

WERNER. Lyányasszonykám, — ha meg nem bántanám vele — inkább Strázsamester; az nekem kedvesebb.

FRANCISCA. Strázsamester Uram, tehát! Íme itt egy levél az Örnagytól az én' Uraságomhoz. Csak beszélgetek vele, 's mingyárt itt termék. Légyen olly jó, kérem, várakozzék addig. Szeretnék petyegni Strázsamester Urammal.

WERNER. 'S szeret petyegni, Lyányasszonykám? Annyi mint az, menjen hát. Én is örömet elbeszélnék a' Leányasszonnyal. Várni fogom.

FRANCISCA. Kérem, várjon be hát.

H A T O D I K J E L E N É S.

WERNER.

Nem sunda lyányszemély! — De csak még sem kell vala megígérnem hogy bevárom;
*

mert a' legsürgetőbb az hogy lássak' az Őrnagy után. — Pénzem neki nem kell, 's holmijét hányja zálogba! Tudtam hogy felőle az illyet feltehetni. — De rá szedem. — Mintegy két hete, bejővén a' városba, Kapitány Marloffnéhoz vetődém. A' szerencsétlen asszony betegen fekvék kedves férje' kesergésében, 's sopánkodott hogy férje négyszáz talléréval maradt adósa az Őrnagynak 's a' pénzt le nem tudja fizetni. Ma ismét meg akarám látogatni; azt akarám neki mondani, hogy ha kifizetnek az Arendámért, adhatnék neki kölcsön vagy ötszáz forintot. De már hűlt helyét találtam. Ő az Őrnagyot bizonyosan ki nem fizette. — Ezt teszem, 's haladék nélkül. — A' szép Leányasszonyka megbocsásson; nem múlathaték. Elmerülve megyen 's az Őrnagyba botol.

H E T E D I K J É L E N É S.

TELLHEIM. WERNER.

TELLHEIM. Téged valami bánt, Werner?

WERNER. Hiszen imhol Őrnagy Úr. Épen oda akarek indulni; meglátogatni Őrnagy Urat új quártélyán.

TELLHEIM. Hogy tele káromkodd fülemet a' régi' Gazdájára? Ne is hozzd elő.

WERNER. Azt eggy úttal megcselekvém vala, igen. — De igazábban csak megköszönni akarám az Őrnagy Úr' jóvoltát, hogy Louisd'órjaimnak gondját viselé. Jusst kezemhez adá. Szerettem volna ugyan, ha Őrnagy Úr tovább is megtarthatta volna magánál; de új quártélyra költözött, melyet sem Őrnagy Úr, sem én nem ismerünk. Ki tudja, bátorságos hely e, az? El találnák csípni Őrnagy Úrtól, 's kénytelen lenne megfizetni; az ellen nem volna kegyelem. Így kéresemmel tovább nem merek alkalmatlankodni.

TELLHEIM. Miolta levél te illy szemessé, Werner?

WERNER. Oh arra meg tanítja az embert a' szükség. Mai világban jól meg kell gondolnunk, mit csináljunk pénzünkkel. — Osz tán még egyebem is volna. Kapitány Marloffnétól jövek. Hiszen megholt férje négyszáz tallérjával maradt adósa Őrnagy Úrnak. Imhol küld most reá száz aranyat; a' mi híja van, megküldi a' jövő héten. Talán épen én vagyok oka hogy most egészen meg nem küldé, mert nekem is tartozott nyolczvan tallérká-

val, 's gondolván hogy azért jövök, mint-hogy úgy is volt, felbontá az Örnagy Úrnak készített tekerceset.— Örnagy Úr könnyebben ellehet hét nyolcz napig a' maga száz tallérja nélkül. — Fogja hát Örnagy Úr. — nyújtja a' pénzt.

TELLHEIM. Werner!

WERNER. Mi baja Örnagy Úrnak? mit neheztel Örnagy Úr?

TELLHEIM. megcsapja a' homlokát. Hogy az — — — hogy megnincs mind a' pénzem.

WERNER. De édes Örnagy Úr, — nem értette mit mondtam?

TELLHEIM. Épen azért, mert értettelek. — Hogy ma az Isten' legjobb teremtéseitől kell keserítetnem!

WERNER. Hogy érti azt Örnagy Úr?

TELLHEIM. Az téged csak félig illet. — Menj, Werner — visszataszítván a' Werner' kezét a' pénzzel.

WERNER. Mihelyt ez ált lesz adva.

TELLHEIM. 'S ha majd megérted tőlem hogy Marloffné ma reggel nálam volt.

WERNER. Úgy?

TELLHEIM. Hogy nekem többé nem tartozik.

WERNER, elpirúlva. Igazán?

TELLHEIM. Hogy az utolsó fillérig kifizetett. — Mit fogsz akkor mondani?

WERNER. Azt fogom mondani, hogy hazudtam, és hogy a' hazugság hunczfutnak való mesterség, mert az embert utóléri rajta.

TELLHEIM. 'S pirulni fogsz érte?

WERNER. De hát az nem fog e, a' ki kényszeríti rá az embert? — Lássá édes Őrnagy Úr, ha azt mondanám, hogy az Úr velem-bánása nekem nem fáj, hazudnék; pedig én hazudni nem akarok.

TELLHEIM. Ne vedd rossz neven, Werner. Én köszönöm szívességedet, szeretetted. De nekem nincs szükségem pénzedre.

WERNER. Nincs szüksége? 'S inkább eladogatja, zálogba hányja holmijét! emberek' nyelvére köti magát?

TELLHEIM. Hadd tudják hogy semmim nincs. Az ember ne akarjon gazdagabbnak látszani mint a' millyen.

WERNER. De miért szegényebbnek? Még barátunknak van, nekünk is van.

TELLHEIM. Nem illik hogy adósod legyek.

WERNER. Nem illik? — Mikor egy hév nap, mellyet nyár is ellenség is hevített, a' lovasz messze maradt el a' kantínával, 's

Őrnagy Úr hozzám nyargala, 's ezt mondá:
 „Werner, van egy italod?” — 's én oda nyuj-
 tám bádóg kubakomat, úgy e Őrnagy Úr
 elvette, 's ivott belőle? Illette az? Úgy se-
 géllje szegény lelkemet, ha egy ital bü-
 dös víz akkor többet nem ért mint ez a' sze-
 met la. Mind a' zsacsót, mind a' tekercset az Őrnagynak nyujt-
 ván. Fogja, fogja, édes Őrnagy Úr! Gondolja
 hogy ez is egy ital víz. Ezt is mindennek
 adta Isten.

TELLHEIM. Ne gyötörj! Hallod hogy én
 nem akarok lenni adósod.

WERNER. Előbb nem illett hogy adósom
 legyen, most nem akar! Már ez más! — kifakadva.
 Nekem nem akar lenni adósom? Hát ha már az?
 Vagy annak nem volna e adósa, a' ki egy-
 szer magára szabata a' vágást, melly az Őr-
 nagy Úr' fejét akará ketté hasítani, 's más-
 szor elnyesé a' kart, melly az Őrnagy Úr'
 mellyének erányzá pisztolyát. Mit tud illy
 embernek többel lenni adósa? — Vagy talán
 a' nyakam nem olly nagy dolog mint ez a'
 pénz? — No, ha ez Úri gondolkozás, ugyan
 nyomorú gondolkozás.

TELLHEIM. Kivel szóllasz te így, Wer-
 ner? Magunk vagyunk, senki sem hall, 's
 így szóllhatunk; ha hallának, azt mond-

hatnák, hogy pöffeszkedünk 's egymást pöffesztgetjük. Megvallom, két ízben köszönhetém neked életemet. De barátom, min mult, hogy ugyan - azt nem tevém én is éretted?

WERNER. Csak az alkalmon. Ki kételkedhetnék arról? Százszor meg százszor láttam hogy Őrnagy Úr akármelly közemberért koczkára vetette életét, ha azt közbe fogák.

TELLHEIM. Hát?

WERNER. De — — —

TELLHEIM. Mért nem akarsz engem megérteni? Azt mondom hogy illy szorultságomban nem illik hogy adósod legyek.

WERNER. Úgy? Őrnagy Úr azt jobb időre halasztja; akkor veszen tőlem kölcsön, mikor nem lesz szüksége rá; akkor midőn magának lesz, 's nekem nem lesz.

TELLHEIM. A' ki nem fizethet, ne szedjen kölcsön.

WERNER. Eggy Tellheim Őrnagy nem lesz mindég szűkiben.

TELLHEIM. Ismered a' világot! 'S leginkább attól nem kell venni, a' kinek szüksége van a' magáéra.

WERNER. 'S az olyan épen én vagyok! 'S minek nekem a' pénz. A' kinek Strázsmester kell, fizeti is azt.

TELLHEIM. Vedd hasznát hogy előbb mehess egy úton, hol pénz nélkül a' legéremesbb is hátul maradhat.

WERNER. Előbb mehessek? Annál kisebb gondom is nagyobb. Én derék Strázsamester vagyok, 's belőlem igen rossz Kapitány, 's még rosszabb Generális válhatna. Látjuka' példákat.

TELLHEIM. Ne kényszeríts, hogy rosszúl gondolkozzam felőled, Werner.— Nem örömet hallám Jusztól hogy Arendádat eladtad, 's kóborlóba akarsz indulni. Azt higgyem e, hogy nem a' katonáskodást szereted, hanem azt a' rendetlen vad életet, melly szerencsétlenségére azzal együtt jár. Katonáskodni hazánkért illik, vagy azon ügy' szeretetéből, melly miatt a' harcz foly. Ma itt, holnap ott szolgálni, mészáros - legény' vándorlása.

WERNER. Igen hát, kedves Őrnagy Úr; szót fogadok. Őrnagy Úr inkább tudja mi illik és mi tisztességes.— De Őrnagy Úr, édes Őrnagy Úr, fogja, fogja pénzemet. Ma holnap vége szakad az Őrnagy Úr' dolgának, 's akkor majd helyét sem leli pénzének. Akkor már kamatostúl veszem vissza. Hiszen én ezt csak kamatja' kedvéért teszem.

TELLHEIM. Hallgass róla!

WERNER. Szegény bűnös lelkekre mondom, csak a' kamat miá teszem. Ha ollykor elgondolám magamban: Mint lesz dolgod, ha egyszer megöregszel, ha szégyenre aprítnak, ha semmid nem lesz, ha kénytelen léssz koldúlni? — De megint ezt gondoltam el: Nem léssz kénytelen koldulni; elmegy Tellheim Őrnagyhoz az utolsó falatját is megosztja veled; az halálod' órájáig eltart; nála gyalázat nélkül halhatsz meg.

TELLHEIM, kezéért nyulván. 'S hadi-társ, ezt nem hiszed többé?

WERNER. Nem, Őrnagy Úr! A' ki tőlem nem vesz, mikor neki nincs és nekem van, nem ad az nekem, mikor nekem nem lesz 's neki lesz. — Jól van, Őrnagy Úr, jól! — menni akar.

TELLHEIM. Ember ne vedd el eszemet egészen! Hova akarsz menni? — nem ereszti. — Hát ha íme becsületemre mondom, hogy van pénzem; ha becsületemre mondom, hogy tudni fogod ha nem lesz; ha fogadom, hogy te léssz az első, te léssz az az eggy, a' kitől kérni fogok; — megszűnsz e akkor haragudni?

WERNER. Nem léssz e kénytelen? Adjon kezet rá Őrnagy Úr.

TELLHEIM. Ne, Pali — 'S elég róla. —

— Én ide azért jöttem hogy egy leányszeméllyel szóljak — — —

NYOLCZADIK JELENÉS.

FRANCISCA, Kisasszonyától jövőn. TELLHEIM. WERNER.

FRANCISCA., megnyitván az ajtót. Itt van még Strázsamester Uram? — megpillantván az Őrnagyot. 'S Őrnagy Úr is itt? Tüstént szolgálatjára leszek Őrnagy Úrnak. — Hirtelen vissza a' szobába.

KILENCZEDIK JELENÉS.

TELLHEIM. WERNER.

TELLHEIM. Ez az a' lyányszemély. — Mint ismered őtet, Werner?

WERNER. Oh a' mi ismeretségünk ujdonnat új; csak mai. De az új ismeretség forró szokott lenni?

TELLHEIM. Láttad már Kisasszonyát?

WERNER. Kisasszony az ő Urasága? — Nékem úgy mondá, hogy Őrnagy Úr ismeri az ő Uraságát. — Fiatal a' Kisasszonya?

TELLHEIM. Az.

WERNER. Szép e?

TELLHEIM. Az.

WERNER. Gazdag e?

TELLHEIM. Az.

WERNER. Ollyan jó e Kisasszonya mint maga? Hiszen az felette derék volna.

TELLHEIM. Mint érted azt, Werner?

T I Z E D I K J E L E N É S

FRANCISCA, levél a' kezében. TELLHEIM. WERNER.

FRANCISCA. Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM. Édes Francisca, én téged még nem is köszöntélek.

FRANCISCA. Gondolattal fogott Őrnagy Úr. Tudom én hogy Őrnagy Úr jó én hozzám. Én is jó vagyok Őrnagy Úrhoz. De az csakugyan nem szép hogy Őrnagy Úr így gyötri a' kik hozzá jók.

WERNER, magában. Értem biz ezt. De már jól vagyunk.

TELLHEIM. Sorsom, Francisca — — — Áltadad levelemet?

FRANCISCA. Által; de vissza is hozom; mi csak a' nyomtatottat tudjuk olvasni.

TELLHEIM. Tacskozó.

FRANCISCA. 'S mi azt tartjuk, hogy az írást nem azoknak találták fel, a' kik élő szóval beszélhetnek, ha akarják.

TELLHEIM. Kérlek, vidd vissza 's kérd, olvassa meg. Benne egész igazodásom, minden okom.

FRANCISCA. Azokat mi hallani akarjuk, nem olvasni.

TELLHEIM. Tőlem hallani? hogy minden szava, hogy minden tekintete megzavarjon; hogy minden pillantatban érezzem veszteségem' nagy voltát!

FRANCISCA. Irgalom nélkül. — Fogja Örnagy Úr. áltadja a' levelet. Három órákor várni fogja Örnagy Urat. Kimegyen, megtekinteni a' várost, 's Örnagy Úrnak vele kell menni.

TELLHEIM. Vele kimenni.

FRANCISCA. 'S mit ád nekem Örnagy Úr, ha én itthon maradok, ha kettejeket eresztem?

TELLHEIM. Magam vele?

FRANCISCA. Még pedig egy szép hintóban.

TELLHEIM. Az lehetetlen.

FRANCISCA. De igen ám. A' hintóban Örnagy Úr kénytelen lesz kiállani a' kacczot; ezért esik csak. — Elég az ahhoz hogy Örnagy Úr háromkor itt terem. — De hiszen Örnagy Úr, tanú nélkül akara velem szólni, 's nem vagyunk magunk. — Wernerre int.

TELLHEIM. Wernerrel annyi mint ha magunk volnánk. De olvasatlan maradván a' levél, nincs mit mondanom.

FRANCISCA. Annyi mint ha magunkban volnánk. — Őrnagy Úrnak hát nincsenek titkai Strázsamester Uram előtt?

TELLHEIM. Nincsenek, Francisca.

FRANCISCA. De hát ha van? legalább egy czikkelyben.

TELLHEIM. Mit jelenthet az, Francisca?

WERNER. Miért, Lyányasszonykám?

FRANCISCA. Egy bizonyos, bizonyos czikkelyben. — Strázsamester Uram, hát mind a' húsz? feltartván kifeszített újjakkal a' két kezét.

WERNER. Szt! szt! Leányasszonykám! Leányasszonykám!

TELLHEIM. Mit téssen az?

FRANCISCA. Huss az ujjon, Strázsamester Uram? — mintha gyűrűt tolt volna ujjaára.

TELLHEIM. Mi bajotok van egymással?

WERNER. Lyányasszonykám, Lyányasszonykám! hiszen csak megérti a' tréfát?

TELLHEIM. Werner, feledhetd a' mit olly sok ízben mondtam: lyányszeméllyel bizonyos pont felett soha sem kell tréfálni.

WERNER. Szegény bűnös lelkemre mon-

dom, kifittyent az eszemből. Követem érte, édes Leányasszonykám.

FRANCISCA. Légyen hát tréfa, 's ez úttal megbocsátom.

TELLHEIM. Ha hát el kell jőnöm, csináld hogy olvassa meg a' levelet. Az megment a' kintől, hogy újra végig gondoljam, a' mit felejtteni szeretnék. — De mi ez? hiszen a' levél fel vala bontva?

FRANCISCA. De nem volt. — Valóban fel volt! Vallyon kibonthattá fel? De megolvasni, Örnagy Úr, azt mi nem cselekedtük. Nem is fogjuk; mert hiszen eljő írója. — 'S tudja e Örnagy Úr, öltözzék Huszár uniformisába, 's vesse le ezt a' kaputot. Ez most menthető. Örnagy Úr nem vára bennünket. — Mi mingyárt öltözködünk, 's asztalhoz ülünk. Megtartanánk Örnagy Urat, de úgy éhen kelnénk fel az asztaltól. Pedig lássa Örnagy Úr, olly felette szerelmek még csakugyan nem vagyunk, hogy ne éhezniék.

TELLHEIM. Megyek, Francisca. Te azonban készítsd el, hogy sem asszonyod' szemében, sem a' magaméban ne kelljen úgy megjelennem mint a' ki nem érdemel egyebet útalatnál. — Jer, Werner, te velem ebédelsz.

WERNER. Köz asztalnál. Itt nekem egy falat sem esnék jóízűen.

TELLHEIM. A' szobámban.

WERNER. Nyomban követem Őrnagy Urat ; csak még egy szót a' Leányasszonnyal.

TELLHEIM. Ez nekem tetszik.

El.

TIZENEGGYEDIK JELENÉS.

WERNER. FRANCISCA.

FRANCISCA. Hát Strázsamester Uram ? —

WERNER. Lyányasszonykám, ha eljövök majd, én is felöltözködve jöjlek ?

FRANCISCA. Jöjjön a' mint akar. Szememnek nem lesz kifogása Strázsamester Uram ellen, de fülemnek, elláttam, annál inkább kell őrizkedni. — Húsz ujja, 's mind tele gyűrűvel ! Éj, éj, Strázsamester Uram !

WERNER. Nem, Lyányasszonykám, nem ! az csak úgy elperdüle a' nyelvemen. Ne higgye, édes szép Leányasszonykám ! Hiszen egy gyűrű mindég elég. Százszor meg' százszor hallám az Őrnagyomtól, hogy az hunczfut, 's nem becsületes legény, a' ki leányt ámít el ; 's ezt mondom én is. Bízsa erre magát. — De hadd megyek utána. — megszorítja, meg-
rázza a' leány' kezét, s' megyen.

**

FRANCISCA. Ez az ember nekem tetszik. —
Midőn bő akar lépni, Minna kijő.

TIZENKETTEDIK JELENÉS.

MINNA. FRANCISCA.

MINNA. Elment az Őrnagy? — Francisca, úgy tetszik, most ismét eléggé csendes vagyok, 's meg lehetett volna tartóztatnom.

FRANCISCA. Én pedig még csendesebbé teszem Nagysádat.

MINNA. Az az ő levele! ah, az az ő levele. Minden sora minden szava festette a' nemes érzésű, nagy lelkű férfit; minden vonagatózásai birtokom elől szerelmét magyarázták nekem. — Megsejté kétség' kívül hogy megolvasánk. — Bár! csak jőjön. — Eljő e bizonyosan? — Egyedül azt veszem neki vétkül hogy büszkesége tovább megyen mint illik. Mert még kedvesünknek sem akarni köszönni szerencsénket, az büszkeség, megbecsülhetetlen büszkeség. Ha azt nagyon találja velem éreztetni, Francisca — — —

FRANCISCA. Úgy rajta kiád Nagysád?

MINNA. Éj, lássa az ember! Már megint kedved jöve őtet szánni? Nem, kedves bángó. Eggy hibája miatt nem szokás a' férfია-

kon kiadni. — De eggy csintalankodás száll fejembe; az hogy őt e' büszkesége miatt hasonló büszkeséggel büntessem.

FRANCISCA. Így Nagysád egészen el van csendesülve.

MINNA. El vagyok. Csak jer. Neked is lesz benne eggy kised részed.

Bemennék.

NEGYEDIK FELVONÁS.

E L S Ő J E L E N É S.

Minna' szobája.

MINNA gazdag de jó ízlésű öltözetben. FRANCISCA.

Ebédől kelnek fel, melyet az eggyik Inas elszed.

FRANCISCA. Nagysád éhen marada.

MINNA. Gondolod, Francisca? — Hát ha nem-éhen ültem le?

FRANCISCA. Elvégeztük volt hogy elő nem hozzuk míg eszünk. De azt is meg kell vala ígérnünk, hogy nem gondolkodunk róla.

MINNA. Valóban nekem minden gondolatom ő volt.

FRANCISCA. Vettem észre. Száz meg száz dolgot hoztam elő, 's Nagysád mindég fonákul felelt. — A' másik Inás kávéét hoz. Ime itt jó valami, mi mellett inkább van helye a' szompolygásnak.

MINNA. Szompolygásnak? Az nekem eszembe sem jut. Én csak leczkémnek készűlök. — Értettél e engem, Francisca?

FRANCISCA. Oh igen; de legjobb volna ha bennünket nem fárasztana a' leczkézéssel.

MINNA. Meglátod, tökéletesen ismerem. A' ki most minden gazdaságommal eltol magától, az egész világgal kikél birtokomért, ha megérti, hogy el vagyok hagyva, hogy szerencsétlen vagyok.

FRANCISCA, a' legkomolybb hangzással, 'S az efféle véghetetlenül csiklandja a' legtitkosbb önszeretetet.

MINNA. Erkölcsbíró! Nézze az ember előbb hiuságon kapa, most önszereteten! — Csak hagyd rám, édes Francisca! miattam osztán te is azt csinálhat'd Strázsamestereddél, a' mi magadnak fog tetszeni.

FRANCISCA. Strázsamesteremmel?

MINNA. Oh, ha tagadod, bizonyos. Még

nem láttam őtet; de azok után, a' miket nekem felőle beszéllél, azt jövendőlöm, hogy övé léssesz.

M Á S O D I K J E L E N É S.

RILL. MINNA. FRANCISCA.

RILL, még a' Színen kívül. Szabad e, Örnagy Úr?

FRANCISCA. Vallyon mi lelte ezt? Mit keres ez itt? az ajtó felé indul.

RILL. Mi a' manó! Nem jó helytt járok? De nem; ez az ő szobája.

MINNA, Franciskához. A' mint látom, ez az Úr úgy hiszi, hogy Tellheim Örnagy még itt szállasol.

RILL. Igen is, én az Örnagyot, Tellheim Örnagyot keresem.

FRANCISCA. Már nem lakik itt.

RILL. Mint történhetnék az? huszonnégyszáz óra előtt még itt lakott. Különös!

MINNA, Rill felé közelítvén. Uram — — —

RILL. Ah, Nagysád, ezer meg' ezer bocsánatot.

MINNA. Az Úr' tévedése bocsánandó, 's álmélkodása természetes. Az Örnagy, látván

hogy én idegen szállást nem tudok találni, szobáját nekem engedé.

RILL. Oh az ollyat várhatni tőle. Az én barátom a' legbecsületesebb ember a' világon, 's akkor szerencsés, ha másoknak szolgálatot tehet.

MINNA. Azonban hova költözött — pirulva vallom meg, megmondani nem tudom. Barátjai még e' szobákban fogják keresni.

RILL. Szorosbb barátja mint én, nincs, arról bizonyossá tehetem Nagysádat.

MINNA. Francisca, nem tudnád?

FRANCISCA. Nem tudom, Mélcás Kisasszony.

RILL. Szorgos dolgom volna az Őrnaggyal. Felette örvedetes hírt hozok neki, mellytől magán kívül lesz ha majd meghallja.

MINNA. Annál inkább sajnálom hogy itt nem találja az Úr. De úgy hiszem, kevés idő alatt meg fogom látni. — Ha egyenlő, ki' szájából veendi a' hírt — — —

RILL. Én a' Hadi-Ministertől jövök; a' Herczeg sok kegyes leereszkedéssel van erántam. Tudja hogy én Tellheim Őrnagy' barátságával dicsekedhetem, 's ezt mondá: Édes Bárom, a' Maga Tellheimja' dolgai jó fordulást vesznek, 's úgy hiszem, azokat a'

legszerencsésebb kimenetel fogja koronázni; ma holnap eggy Udvari levelet kap, melly véget vet elakadásának. — E' jó hírrel szaladtam Tellheimot megörvendeztetni.

MINNA. Uram, ez a' tudósítás végzetlenül kedves lesz az Őrnagynak. Óhajtanám neki barátját megnevezhetni, ki illy meleg részt veszzen szerencsében.

RILL. Én Báró Rillenhausem vagyok. — Nagysádnak álmélkodása azt mutatja, hogy előtte ismeretes az a' régi ház, mellyből eredni dicsőségem van. Monarchiánknek nem vala fényesbb háza a' hajdani időkben, de azok az áldozatok, mellyeket őseim Uralkodóinknak tettenek, elmészttették vagyunkat, 's ezek az örök háborúk nem engedik a' Királynak, hogy bennem jutalmazza meg a' mit eleim az ő elejiért tettenek. Máshol hűségemnek, bátor lelkemnek ennyi tettei után, már Oberster volnék: itt feljebb nem tudtam hágni Kapitányságnál. 'S eggy eleresztett Kapitány — — —

MINNA. Nagy szerencsétlenség.

RILL. Elobsitolt Kapitány! — Meg vagyok romolva örökre.

MINNA. Szívemből sajnálom esetét.

RILL. Nagysád igen kegyes. — Itt nincs

becsűlete az érdemnek. Illy embert obsitolni el mint én! ki minden vagyonát elköltötte a' szolgálatban, 's annyira jutott, hogy vannak napok, midőn nincs mit tennem számba!

MINNA. Irtóztató!

RILL. Nagysád igen kegyes. — 'S a' példabeszéd szerint, nyomorúság soha nem jár egyedül. Az vala hátra a' mi itten ért. — Jó születésű embernek nincs egyéb menedéke a' kártyánál. Még rá nem szorúltam, üldözött a' szerencse, hogy magam is bámúltam belé: most úgy elhagya, mintha soha sem akarna visszatérni. Két hét oltá egy nap sem múlt el hogy füstbe nem méne bankom. Ma estve ismét szerencsémeket kellene próbálnom, de előbb kell arról gondoskodnunk, hogy tengjünk egy napról más napra; játék nélkül ellehetünk.

MINNA, ki még Rill szorultságát festé, arról gondoskodott, hogy mint adhasson neki bántása nélkül valamit. Uram, én is örömet játszom, 's megvallom, igen nagy örömem van, ha nyerek. Az Úr ügyes játékos, a' mint hallom; most szerencsétlen, de az nem tart mindég. Én örömet adom pénzemet illy kezekbe. Nem engedne nekem az Úr egy kisded részt bankjában?

RILL. Tiszta szívvel, Nagysád.

MINNA. De én jelen nem lehetek a' játék mellett.

RILL. Mi szükség is arra?

MINNA. Ha szerencsések leszünk, az Úr elhozza részemet. Pénzt vesz ki satulljából 's áltadja Rillnek.

RILL. E' pillantat olta a' szerencse mosolyogva pillant rám.

H A R M A D I K J E L E N É S.

MINNA. FRANCISCA.

FRANCISCA. Ha tudok e még szólni? Ezt szépen tevé Nagysád.

MINNA. Piríts, Francisca; érdemlem azt. — De nem, ne piríts; nem érdemlem azt.

FRANCISCA. Egy tolvajt állítani lábra!

MINNA. Én benne csak a' szerencsétlent láttam.

FRANCISCA. 'S az benne a' legszenvedhetlenebb, hogy pajtásának nézheti Nagysádat. Oh, hadd menjek utána!

MINNA. Meghül a' kávé; jer, töltsd.

FRANCISCA. Vissza kell vennem azt a' sok pénzt. — Hogy nem látta Nagysád hogy azt a' sok aranyat egy büszke koldusnak adta! Minna maga tölti ki a' kávé

Ki ad kol-

dusnak annyit? 'S még elhárítani róla a' szégyent, hogy azt koldulta! A' nagyszívű feleségellőt, ki a' koldusban nem akarja a' koldust látni, viszont a' koldus sem akarja ismerni feleségellőjének.

MINNA, hidegen, elmerülve, 's kávéját hörbölven. FRANCISCA, te olly jól érted kiismérni az embereket; de mikor tanúlod meg valaha, hogy túrni a' rosszakat is kell? Emberek a' rosszak is, és sokszor nem olly rosszak mint látszanak. Csak hogy fel kell lelteni tudnunk jobb oldalaikat. Én azt hiszem a' szerencsétlen ember felől, hogy idétlenül büszke. Játékosnak adja ki magát; szégyelli elfogadni jótétemet; áttallja mutatni hogy nekem hálával tartozik; 's ki tudja, nem szalad e mingyárt, kifizetni adósságait, nem teszi e félre a' mi kezében megmarad, hogy magát összehúzza éldegéljen, 's talán eszébe sem jut a' játék. Valld meg csak, olly könnyű e felejtetni, hogy egykor jobb napokat is láttunk, 's olly könnyű e annakjótételre szorulni, a' ki egykor talán magasegellé a' szerencsétleneket? — Tedd félre a' két findzsát. — De Tellheimnak nem kellene e már itt lenni?

FRANCISCA. Nem, Nagysád; én egyiket

sem tudom; sem rossz emberben nem tudom látni a' jó oldalt, sem jóban nem tűrhetem a' rosszat.

MINNA. De eljő e?

FRANCISCA. Óhajtanám, ne jönné. Nagysád benne egy kevés büszkeséget gyanít, a' legjobb, legnemesbb emberben, 's eléggé kegyetlen így elkínzani.

MINNA. Megint kezded? Hallgass; annak úgy kell lenni, azt én úgy akarom. — Ha szómat nem fogadod, ha a' szerint nem mondasz mindent, a' hogyan összebeszélénk. — — Magadat hagylak vele, 's akkor — — De talán itt van.

NEGYEDIK JELENÉS.

WERNER, peczkesen, mintha szolgálatban volna. MINNA.

FRANCISCA.

FRANCISCA. Nem; csak kedves Strázsames-
tere.

MINNA. Tellheimnak kedves, vagy neked.

FRANCISCA. Hogy nekem ötet Nagysád meg ne zavarja! — Szolgálója, Strázsames-
ter Uram! Mi jót hoz?

WERNER. Franciscára nem ügyelvén, egyenesen Minná-
nak megyen. Tellheim Örnagy Úr Mélesás Bar-

helm Kisasszonynak általam, Strázsamester Werner Pál által, ajánlja kész köteles szolgálatját, 's jelenti hogy tüstént itt lesz.

MINNA. 'S hol marada el Őrnagy Úr?

WERNER. Nagysád meg fog bocsátani; mi még három előtt kiindulánk quártélyunkról; de imhol a' Hadi-Számtartó útunkba akadt, megszóllította az Őrnagyot; 's minthogy az afféle Urakkal a' beszéd soha nem ér véget, Őrnagy Úr parancsola velem, hogy ez akadékos Mélczás Barhelm Kisasszonynak riportírozzam.

MINNA. Igen jó, Strázsamester Uram. Óhajtanám hogy a' Hadi-Számtartó Őrnagy Úrnak kívánatos jelentést tegyen.

WERNER. Ollyat az afféle Urak ritkán szoktak Tiszteknek. — Tetszik Nagysádnak valamit parancsolni? *indúlólág*

FRANCISCA. Hova, hova illy hamar, Strázsamester Uram? — Hát mi ketten nem erednénk egy kis csevegésbe?

WERNER, lassú hanggal 's nyájaság nélkül. Itt nem, Leányasszonyka; az a' tisztelet, a' subordinatio ellen van.

MINNA. Köszönöm fáradságát, Strázsamester Uram, 's szeretem hogy összeismérke-

dénk. Francisca nekem Strázsamester Uram felől sok jót mondott.

WERNER, katonai meghajtással, megyen.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

MINNA. FRANCISCA.

MINNA. 'S ez a' te Strázsamestered?

FRANCISCA. E' hangot, mellyel a' „te Strázsamestered“ a' Nagysád' szájából jó, most nincs időm felpittyenteni. — Igen is, ez az én Strázsamesterem. Nagysádnak ő gyalúlatlankának tetszhetett. Úgy hitte, parádében kell magát produkálni, 's a' katonára, mikor parádében vagy, inkább látszik drótbábnak mint embernek. Hallaná csak Nagysád, mint egészen más ő, mikor a' maga kényén van.

MINNA. Az lesz hát az oka!

FRANCISCA. Gondolom, a' Szálában lesz. Megengedné Nagysád hogy kimenjek hozzá?

MINNA. Nem örömet tagadom meg kedvedet, de most itt kell maradnod. Jelen kell lenned beszélgetésünk alatt. — 'S még valami jut eszembe. — levonván gyűrűjét. — Fogd jegygyűrűmet, 's add ide a' mit én adtam Tellheimnak.

FRANCISCA. Nem értem Nagysádat. Minek az? Jól még magam sem tudom; de úgy tetszik, adhatja elő magát valami hogy haszna lesz. — Francisca átvesszi Minnától az Örnagy' jegygyűrűjét, 's annak helyébe azt adja, melyet az Örnagy vett jegygyűrűképen Minnától. Kopognak. — Ez Tellheim lesz.

H A T O D I K J E L E N É S.

TELLHEIM, jobban öltözve, de nem a' Francisca' tanácsa szerint. MINNA. FRANCISCA.

TELLHEIM. Nagysád megbocsát hogy későbbén jövök.

MINNA. Ó Örnagy Úr, szinte katonásan mi az illyet nem vesszük egymásnak. Örnagy Úr itt van, 's az nekem elég. — Várni örömet maga is öröm. — Hát? mosolygva néz szemébe. Kedves Tellheim, nem igazi gyermekek valánk e azelőbb!

TELLHEIM. Valóban gyermekek, kik ellenkeznek, midőn engedniek kellene.

MINNA. Ki kell mennünk, kedves Örnagy körültekinteni a' várost; 's úgy osztán elébe a' bátyámnak.

TELLHEIM. Nem értem Nagysádat.

MINNA. Lássá Örnagy Úr, még a' legfontosabbat sem mondhatánk el egymásnak. — Nagybátyám még ma itt lesz. Baj érte sze-

kerét az útban, 's így történt hogy nem együtt jövének be.

TELLHEIM. Gróf Bruchsall e? — 'S visszajöve Olasz-országból?

MINNA. A' háboru elkergette, a' béke visszahozta. Ne tartson semmitől, Tellheim. Ha egykor nem várhatánk is tőle egyebet mint gátlásokat összekelésünk ellen — —

TELLHEIM, sóhajtván. Összekelésünk!

MINNA. A' nagybátyám barátja Örnagy Úrnak. Annyi jót halla annyi jóktól az Úr felől, hogy nem maradhata meg egykori idegensége mellett. Lángol látni az Urat, hogy engemet mint nevelőm 's atyám áltadjon Örnagy Úrnak.

TELLHEIM. Ah, Méltós. Kisasszony, de miért, oh miért nem olvasta meg leveletem?

MINNA. Levelét? — Igen, emlékezem hogy vettem egyet. — Hogy is van, Francisca? megolvastuk, vagy nem olvastuk meg? — De mondja el hát, Örnagy Úr, mi vala abban a' levélben?

TELLHEIM. A' mit tőlem becsület kívánt.

MINNA. A' becsület azt kívánja az Úrtól, hogy egy becsületos leányt pártában ne hagyjon. — Meg kell vala olvasnom az Úr' levelét, kedves Tellheim. De hi-

szem a' mit nem olvastam meg, hallom most;

TELLHEIM. Hallani fogja Nagysád.

MINNA. Azt hallanom nem szükség; a' dolog világosan szól. Őrnagy Úr nem képes olly gyalázatos tettet elkövetni, hogy engem ne akarjon többé. Nem érti hogy az rajtam szennyet hagyna, 's ollyat, hogy le nem moshatnám? Leánytársaim ujjal mutogatnának. Nézzd ezt a' Barnhelm Wilhelmínát, ezt fognák mondani, ki azzal hizelkedék magának hogy mivel pénze van, megkaphatja a' derék Tellheimot; mintha derék embert pénzen lehetne venni. Ezt mondanák, mert hazám' leányi eddig mindig irígyelve néztek engem. Hogy gazdag lány vagyok, nem tagadhatják: azt szeretnék tagadni hogy jó lány is vagyok, ki nem egészen méltatlan hogy férjet kapjon. — Úgy e, Tellheim?

TELLHEIM. Oh igen, a' szó nagyon illik a' Saxoniai leányok' szájába! Ők Nagysádtól irigyleni fognak egy szolgálatjából elbocsátott, egy becsületében megsértett Tisztet, egy bénát, egy koldust!

MINNA. 'S az Úr mind ez volna? Már dél előtt hallottam illy formát. Itt a' rossz

egyveleg áll a' jóval. Tekintsük közelebb-ről eggyikét és másikat: — El van bocsátva? — Én úgy hittem hogy csak fogyasztva van Ezrede, 's a' kit ez a' sors ére, nincs elbocsátva. — Miként eshetett az hogy ennyi érdemű embert meg nem tartottak?

TELLHEIM. Úgy eshetett, a' mint esnie kellett. A' nagyok meg vannak győződve a' felől, hogy a' katona érettek hajlandóságból keveset, kötelességből nem sokkal többet, hanem mindent becsületért teszen. Hogy érhetné tehát a' gondolat, hogy nekik tartoznak valamivel? A' béke megmutatá, hogy olyan nélkül mint én vagyok, ellehetnek, 's ha jól tekintjük nincs senki, hogy nélküle el nem lehetnének.

MINNA. Őrnagy Úr úgy szól, mint a' ki viszont nélkülök lehet el. Én a' Nagyoknak végetlen köszönettel tartozom, hogy lemondának arról, kiben én velek osztozni nem szeretnék. Az Úr' Monarchája én vagyok, Tellheim; másra az Úrnak szüksége nincs. — De Őrnagy Úr nem csak elbocsátva van; az Úr ennél még valami több. Mi is még az Úr, Tellheim. Az Úr béna, az Úr koldus. — Végig pillant rajta. Ez a' béna még alkalmasint ép és egyenes; ez a' béna még

eléggé erősnek, egészségesnek tetszik. — Édes Tellheim, Maga azon szín alatt indulván koldulóba hogy bénává van vagdalva, kevés ajtónál kap egyébütt alalmazsnát mint az olly jószívű lányokénál, millyen én vagyok.

TELLHEIM. Én e' szókban csak a' dévaj kedvű leányt hallom, édes Minna!

MINNA. Én pedig az Úr feleletében csak az édes Minnát, Tellheim. Abba hagyom a' dévajkodást; mert említem, az Úr valóban egy kevésbé bénácska. Jobb karja lövést kapott. De az sem olly felette rossz; Annál kevésbb okom lesz félni az Úr' pálczájától.

TELLHEIM. Kisasszony!

MINNA. Értem, azt akarja mondani: de Őrnagy Úrnak annál több, az enyémtől félni. Jó, jó, kedves Tellheim, reménylem az Úr nem ad okot rá.

TELLHEIM. Nagysádnak nevetni tetszik. Sajnálom hogy én nem nevethetek.

MINNA. 'S miért nem, Tellheim? Mi szava van az Úrnak a' nevetés ellen? Nem szollhatni e nevetve is okosan? — Kedves Tellheim a' nevetés néha bennünket józabban hágy mint a' rossz kedv. A' példa előttünk van. Az Úr' nevető barátnéja iga-

zábban ítéli meg az Úr' dolgait mint önma-
ga. — El lévén eresztve, úgy hiszi, hogy
becsületében van megsértve. Meg lévén lö-
ve karja, úgy hiszi, hogy bénává van téve.
Ha jól van e ez így? nincs e ez nagyítva?
's azt én rendeltem úgy, hogy minden na-
gyítás nevetséges legyen? Fogadom, ha
majd a' koldusság' czikkelyét nézem is, az
is csak úgy állja ki a' próbakövet. Egyszer,
kétszer, háromszor elveszté talán paripáját;
ez vagy amaz Banquiérnél elveszett egy-
két capitálisa; ez amaz költségét, mellyet
Királya' nevében tulajdonából teve, meg
nem fogja kaphatni. 'S ezek miatt már kol-
dus e. Ha az Úrnak csak az maradt volna is,
a' mit nagybátyám hoz.

TELLHEIM. Gróf Bruchsall nekem semmit
nem hoz.

MINNA. Nem egyebet mint azon kétezer
pisztólt, mellyet az Úr olly nagylelkűen
nyújtott volt Rendeinknek a' magáéból.

TELLHEIM. Csak olvasá vala meg levele-
met Nagysád.

MINNA. Igen tehát, Tellheim; olvastam
azt. De a' mit benne e' pontról olvastam,
megvallom, nem értem. A' legnemesbb cse-
lekedetből csinálnának e az Úrnak vétket?

Az lehetetlen. — Fejtsd meg azt nekem, édes Tellheim!

TELLHEIM. Emlékezik Nagysád, én vá-lék kiküldve hogy a' hadi-adót, ha különben nem menne, a' legsanyarúbb módon is, hajt-sam be. Szántam a' szegény ellenségi földet, 's a' mit Saxónia nem tehete le egészen, tulajdon erszényemből fizettem hozzá.

MINNA. Mint ne emlékezném? — Szeret-tem érte Örnagy Urat, minekelőtte még lát-tam.

TELLHEIM. A' Sax Rendek nekem e' sum-máról Tisztát adtak, 's én az adósságot, meg-kötetvén a' béke, a' helybe-hagyandó adós-ságok közé kívánám felvétetni. Kérdésbe ve-vék, ha való e hogy én a' pénz' híját a' ma-gaméból pótoltam ki, 's titkos eggyet-értés-re magyarázák a' dolgot, mintha a' summa nekem kedveskedésképen volt volna kötelez-ve, mivel a' Rendekkel igen könnyen szál-lottam a' legalsóbb summára, melyre csak a' teljes lehetetlenség' esetében volt szabad szállanom. — Így méne ki kezemből az írás, és ha megfizettetik a' pénz, bizonyosan nem nekem fizettetik. Ez által tartom én magamat megsértve, nem az eleresztés által, mely-ért esedeztem volna, ha így nem kapám va-

la meg. — Mit mosolyg Nagysád? — Haha-ha, lám én is nevetek.

MINNA. Oh fojtsa el nevetését, Tellheim! ez a' legrettenetesebb nevetése az embergyölölésnek. — Nem; az Úr nem az, ki megbánhassa a' jótettet, mivel érte rosszat lát! nem; lehetetlen hogy a' rossz, mellye' széptettből erede, tartós legyen! A' valónak ki kell világosodni. Bátyámnak állítása, a' Rendek' állítása — — —

TELLHEIM. A' Nagysád' bátyjáé? a' Rendeké? Hahaha!

MINNA. Az Úr' nevetése nekem gyilkosom. Ha hiszen az Úr a' jóba, a' gondviselésbe, ne nevéssen! Rettenetesebben mint e' nevetés senki nem káromkodhatik. — 'S tegyük a' legnagyobbat a' mi az Urat érheté. Ha az Úr' szép tettét itt nem ismerik meg, nálunk ismerik meg, 's ha a' mi Rendek'ben ki nem holt a' becsület' minden érzése, tudom mit csinálnak. — De mit is nem gondolok még? Tellheim, képzelje az Úr hogy e' kétezer pisztólt egygy üldözőestve kártyán vesztette el. A' Király az Úr'nak szerencsétlen kártya volt: magára mutatván, a' Dáma annál kedvezőbb lesz. A' Gondviselés, higgyen nekem, édes Tellheim, min-

dég pártjára kél a' jó embernek, 's kipótolja vesztességét, gyakorta még előre. Az a' tett, melly az Urat kétezer pisztóljától fosztja meg, ha tudnillik megfosztja, engem szerze meg az Úrnak. E' tette nélkül nem óhajtám vala látni az Urat. Tudja az Úr, hogy meg nem híva jeleném meg az első társaságban, hol az Urat találni reméltem. Egyedül az Úr' kedvéért mentem oda, 's olly feltétellel mentem oda, hogy szeretni fogom, hogy magamévá teszem, bár mibe kerül. — De mi lelte az Urat? mibe merült el? Az Úr semmi szavamat nem értette. — No igen, ideje hogy abba hagyjuk. Jöjön Ör-nagy Úr! karján fogja. Francisca, álljon elő a' szekér.

TELLHEIM, kitépi magát a' Minna' karjai közzül, 's Francisca után menvén. Ne, ne, Francisca! nekem nem lehet szerencsém a' Méltós. Kis-asszonyt kísérenem. Hagyjon eszem mellett még ma Nagysád, 's parancsolja hogy távozzam; a' legjobb úton vagyok azt örökre elveszteni. Eleget ellenkezém, a' mint tőlem kitelék. — De minthogy még eszemen vagyok, hallja Nagysád, mit végeztem állhatatosan, a' mitől semmi hatalom nem foglmozdíthatni. — Ha a' játékban jó vetés nem

ér még; ha koczkám egészen meg nem fordul; ha — — —

MINNA. Szavába kell esnem Őrnagy Úrnak, 's ezt mingyárt jelentenünk kell vala, Francisca. De te semmire nem emlékeztetsz. Beszédünk egészen másként folyt volna. 'S ha előre bocsátám a' hírt, mellyel az Urat Kapitány Rill kereste itt —

TELLHEIM. Kicsoda?

MINNA Kapitány Rill. Úgy mondá hogy barátja Őrnagy Úrnak.

TELLHEIM. Nem rossz ember, de én részemről az ő barátja nem vagyok.

MINNA. Azt értette valamelly Herczeg Ministertől, hogy az Úr' dolga a' legszerecsésőbb kimenetelhez közelít. Eggy udvari levélnek útban kell lenni Őrnagy Úrhoz.

TELLHEIM. Rill és eggy Minister! mint jöhetne össze az a' kettő? Gyengéje a' szerecsétlen embernek hogy mindég illy haszontalanságokkal dicsekszik. — Valaminek ugyan kelle érni dolgomat; mert csak épen most értem a' Hadi-Számtartótól, hogy a' Király félre parancsolá vettetni az ellenem támasztott vád' pontjait, 's tőlem függ, írva tett jelentésemet, hogy míg dolgom el nem

dől, innen el nem megyek, visszavenni. De mindössze is ebből fog állani az az egész felelet. Azt akarják hogy menjek. Nem találták: nem megyek. Emésszen meg ellenségim' láttokra a' legnagyobb inség — — —

MINNA. Átalkodott ember!

TELLHEIM. Nekem nincs szükségem kegyre: én csak igazságot kívánok. Az én becsületem — — —

MINNA. Az olly ember' becsülete mint az Őrnagy Úré — — —

TELLHEIM. Nem, Méltós. Kisasszony, Nagysád mindenben igen helyesen fog ítélni tudni, de nem ez egyben. A' becsület nem lelki-isméretünk' szava, nem némelly kevés jók' javalása — — —

MINNA. Nem az, nem az; azt én is tudom. A' becsület — becsület.

TELLHEIM. Eggy szóval, Mélt. Kisasszony; mert Nagysád nem engedé elmondanom: ha tőlem olly gyalázatosan tagadják meg a' mi enyém; ha becsületem a' legteljesbb elégtétet nem kapja, úgy én Nagysádé nem lehetek; mert a' világ' szemeiben nem vagyok méltó az lenni. Barnhelm Minna feddtelen nevű férjet érdemel. Az semmire-kelző szerelem, melly a' maga tárgyát megve-

tésnek tudja kitenni; az semmire-való ember, ki nem átalja egész szerencsáját egy feleségnek köszönni, kinek vak hajlandósága — — —

MINNA. Igazán ezt tartja Örnagy Úr? —
háta fordítván neki. FRANCISCA — — —

TELLHEIM. Ne nehezteljen Nagysád!

MINNA, *sugva Franciscának.* Már ideje; mit tanácslasz?

FRANCISCA. Én e? semmit. De való, sok a' mit mivel.

TELLHEIM. Nagysád neheztel?

MINNA, *hidegen.* Én? teljességgel nem.

TELLHEIM. Ha kevésbbé szeretném Nagysádat — — —

MINNA. Oh az valóban nagy csapás volna rajtam. 'S lássa Örnagy Úr, viszont én sem kívánom az Úr' szerencsétlenségét. — Szeretni ingyen illik. — — Osztan igen jó hogy szerencsétlenségeim felől többet nem mondtam. Talán szánásától nyerém valameg, a' mit tőlem — *lassan vonván le ujjáról a' gyűrűt.* — szerelme megtagadott.

TELLHEIM. Mit akar ezzel, Nagysád?

MINNA. Nem; egyiknek nem kell sem szerencsésebbé; sem szerencsétlenebbé tenni a' másikat; úgy akarja az igaz szeretet.

Hiszek az Úrnak, 's az Úrban nagyobb a' becsület, mint hogy attól kelljen tartanom, hogy a' szeretetet félre érthetné.

TELLHEIM. Nagysád mulatja magát szavaimon?

MINNA. Fogja az Úr gyűrűjét, mellyel nekem hűségét lekötölte. áltadja. Légyen úgy. Ne ismertük légyen egymást.

TELLHEIM. Mit hallok?

MINNA. 'S ez váratlan az Úrnak? — Fogja! Gondolnám, vonakodása nem volt alkoskodás.

TELLHEIM. Isten! elfogadván a' gyűrűt. 'S ezt nekem Minna mondhatja — — —

MINNA. Az Úr egy esetben nem lehet enyém: én semmí esetben nem az Úré. Az Úr szerencsétlensége hihető: az enyém bizonyos. — Éljen szerencsésen! — el akar menni.

TELLHEIM. Hová, édes Minna? —

MINNA. Uram, ez a' bízottság bántás.

TELLHEIM. Mi éri Nagysádat? Hova akar menni?

MINNA. Eresszen! könnyeimet rejteni el egy hitszegett elől.

El.

H E T E D I K J E L E N É S.

T E L L H E I M . F R A N C I S C A .

T E L L H E I M . Könnyeit? 's én eresszem? —
utána akar.

F R A N C I S C A . Ne hát Örnagy Úr! Hiszen csak nem megyen háló-szobájáig.

T E L L H E I M . Szerencsétlensége? — Nem úgy mondá?

F R A N C I S C A . Elveszteni Örnagy Urat — minekutána —

T E L L H E I M . Ne kínozz Francisca! ki a szóval!

F R A N C I S C A . Minekutána annyit áldozni fel Örnagy Úrnak; azt akarám mondani. — Hallja hát Örnagy Úr eggy két szóval: — Adjon halát Istennek, hogy nyakáról lerázhassa! — Miért ne mondjam ki? soká úgy sem maradhat titokban. — Elszöktünk. — Gróf Bruchsall kitagadta, mivel ahhoz nem akara menni, kit neki ő választott. — Oda hagyánk mindent, 's annak indúltunk utána, ki — — —

T E L L H E I M . Elég; jer hadd borúljak lábaihoz.

F R A N C I S C A . Mit gondol Örnagy Úr? Men-

jen inkább, 's köszönje kedvező csillagzatának — — —

TELLHEIM. Boldogtalan! 's kinek nézsz te engem? — Nem Francisca! e' tanács nem jöve szívedből. Ne neheztelj hogy kifakadtam.

FRANCISCA. Ne tartóztasson Örnagy Úr. Látnom kell mit csinál. Mi könnyen érhető valami! — Most menjen Örnagy Úr, 's jöjön később, ha tetszik. — Minna után mégyn.

NYOLCZADIK JELENÉS.

TELLHEIM.

De, Francisca — — — Oh, itt várlak benneteket! — Nem; ez sürgetőbb. — Ha látni fogja szíves megbánásomat, bocsánatját nem fogja tőlem megtagadni. — Most bezeg rád szorúltam, Werner. — Nem, Minna, én nem vagyok hitszegett! — sietve el,

ÖTÖDIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

Ebédlió.

TELLHEIM, az első ajtón be, WERNER,
a' hátúlson.

TELLHEIM. Hah, Werner! téged kereslek. Hol bujkálsz?

WERNER. Én meg Örnagy Urat keresem. Így jár az ember a' kereséssel. — Mód nélkül derék hírt hozok.

TELLHEIM. Ah, nekem most pénzed kell, nem jó híred! — Hamar, Werner, a' menyid van; azután menj, fuss; keress, a' menyit találász.

WERNER. Örnagy Úr! — Szegény bűnös lelkemre! 'S nem mondtam? Akkor veszen tőlem kölcsön, mikor torkig úszik benne.

TELLHEIM. Talán csak nem keressz kifogást.

WERNER. Hogy semmit ne vethessekszemére, jobbjaival elveszi, baljával visszaadja.

TELLHEIM. Ne tartóztass, Werner! Az igyekezet hogy megadjam valaha, meg van bennem; de megadhatom e, ha megadhatom e, csak az Isten tudja.

WERNER. Hát nem tudná még Örnagy Úr, hogy az Udvari Kincstárhoz kiment a' Rendelés, hogy az Úr pénze fizettessék ki? Épen most értém — — —

TELLHEIM. Mért hagyod elámítatni magadat? Nem éred fel hogy ha úgy volna, nekem kellene tudnom legegőbb? — Egy szóval, Werner, pénzt, pénzt, és sokat!

WERNER. Tiszta igaz szívből. Imhol mingyárt valami. Ez itt a' száz Louisd'ór; ez pedig itt a' száz arany. — Áltadja.

TELLHEIM. A' száz Louisd'órt, Werner, add a' Juszt' kezébe. Váltsa ki gyűrűmet, melyet ma reggel zálogba vetett. De hol többet, Werner? Többre van szükségem.

WERNER. Az az én gondom. A' ki megvette Arendámat, itt lakik a' városban. Úgy kötöttük ugyan az egyezést, hogy csak két hét múlva tegye le; de pénze készen áll, 's ha elengedek százától eggy két forintott — — —

TELLHEIM. Jó, igen jó, Werner. Lát'd hogy egyenesen hozzád tartom magam'. —

De halld hát, mi nyom. — Íme a' Kisasszony szerencsétlen.

WERNER. O bánat!

TELLHEIM. De holnap hitvesem lesz.

WERNER. O öröm!

TELLHEIM. 'S holnapután megyek vele. Szabad mennem, 's megyek. Készebb vagyok vesztében hagyni mindent. Ki tudja hol vár a' jobb szerencse. — Ha akarod, Werner, jer velem. Szolgálatot veszünk megint.

WERNER. De még is a' hol háboru van?

TELLHEIM. Hol hát másutt? — Menj, Werner, majd bővebben róla. — Werner el.

M Á S O D I K J E L E N É S.

TELLHEIM.

Mi lél engem? Lelkem új rúgótollat kapott, — Tulajdon szerencsétlenségem bússá tevé, sandává, félénkké, 'tunyává, az övé tüzet ad lelkemnek. — Ime ismét szabadon tekintek szélllyel; késznek, erősnek érzem magam, mindent merni. — Mi tartóztat még?

— Minniunk szobája felé indul, 's meglátja Franciscát.

HARMADIK JELENÉS.

TELLHEIM. FRANCISCA.

FRANCISCA. Hát csakugyan Őrnagy Úr? Úgy tetszék, az Őrnagy Úr' szavát hallám; azért jövök. Mit akar Őrnagy Úr?

TELLHEIM. Mit akarok? Mit csinál asszonyod. — Jer.

FRANCISCA. Épen szekérre akar ülni.

TELLHEIM. Magában? nélkülém? hová?

FRANCISCA. Felejtí Őrnagy Úr — — —?

TELLHEIM. Hagyj békét, Francisca! megbántottam, 's neheztelt: megkövetem, 's úgy hiszem, megbocsát.

FRANCISCA. Hogyan? minekutána visszavévé a' gyűrűt.

TELLHEIM. Azt zavarodásomban tevém. Csak épen most említém azt. — Hová is tevém? keresi. Imhol van.

FRANCISCA. De ha az e? — Tellheim ismét elteszi. Csak meg tudnám tekintetni vele!

TELLHEIM. Rám tolá, haraggal. A' haragot felejttem neki. Tele szív nem fontolja meg a' szót. De visszaveszi első kérésemre. — Osztán az övé nálam van.

FRANCISCA. Asszonyom azt ennek helyébe várja — Engedje Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM, megszeppenve. Nincs velem; nem vontam fel.

FRANCISCA. A' két gyűrű tökéletesen hasonlít. — Kérem, engedje látnom Őrnagy Úr. Én a' köves portékát nem győzőm nézni.

TELLHEIM. Másszor, Francisca.

FRANCISCA, magában. Hogy magához nem térhet tévedéséből!

TELLHEIM. Mit mondasz a' tévedésről?

FRANCISCA. Őrnagy Úr tévedésben van midőn azt hiszi hogy asszonyom gazdag. Tulajdona csekélység; ha gyámja ért a' számolás-hoz, könnyen vizesre ültetheti. Mindent nagybátyjától vára, az pedig, a' keményszi-vű — — —

TELLHEIM. Hagyd ollyannak; a' millyen, Francisca. Nem eléggé ember vagyok e' én, szerencsémét tehetni, 's mind kipótlani a' mit Minna érettem elveszte.

FRANCISCA. Hallja Őrnagy Úr? csenget, be kell mennem.

TELLHEIM. Én veled megyek.

FRANCISCA. Az ég' szerelméért ne! Nagyon rám parancsola, hogy szóba ne álljak Őrnagy Úrral. — Inkább azután jöjjön. —
Francisca be.

N E G Y E D I K J E L E N É S.

TELLHEIM, *utána kiáltván.* Jelents be nála, Francisca! szólj mellettem, Francisca! Mingyárt követlek. — — Mit mondok neki? Ahol a' szív szólhat, ott nincs szükség készületre. — Az az eggy kívánhatna előre-készülést, — az az ő tartalékja, kéteskedése, hogy szerencsétlen lévén, karjaim közzé vesse magát — az az ő igyekezete, mellyel olly szerencsével kecsegtetett, mellytől én értem esett el — — ezt az én becsületembe, a' maga becsébe való bizatlankodást — önmaga előtt kimentenem! önmaga előtt! — mert előttem mentve van. — Hah! jön.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

MINNA. FRANCISCA. TELLHEIM.

MINNA, *kilépven, mintha nem látá Francisát.* Gondolom, Francisca, szekerem ajtónk előtt vár.

TELLHEIM, *Minna felé közelítvén.* Hova, Méltós. Kisasszony.

MINNA, *színlott hidegséggel.* Ki, Örnagy Úr. — Örnagy Úr gyűrűmet fogta visszahozni. Tessék azt Franciscának adni kezébe. — Nem múlathatok. Menni akar.

TELLHEIM, elébe lépve. Méltós. Kisasszony!
— ah, mit kelle hallanom! Nem érdemlettem ennyi szeretetet.

MINNA, Franciscára tekintvén. Francisca, te —

FRANCISCA. Mindent elmondtam Őrnagy Urnak.

TELLHEIM. Ne nehezteljen érte, Méltós. Kisasszony. — Én nem vagyok hitszegett. — Nagysád miattam sokat veszte a' világ' szemében: az enyémben végtelenül nyert. A' veszteség Nagysádnak még igen új vala; úgy hitte, az visszáson fog rám hatni; nem akará egyszerre tudatni velem. Mind ez azon óhajtasból erede hogy engem magáénak láthasson. Ez engem kevélyé teszen. Nagysád engem elakadásban találá; nem akara bajt bajjal tetőzni; nem gyaníthatá hogy a' Nagysád' baja melly könnyen fogja felejtetni a' magamét.

MINNA. Mind igen jó, Őrnagy Úr, de a' dolog megvan; fel van oldva kötelékiből. A' gyűrű' visszavéte által Őrnagy Úr — —

TELLHEIM. Semmire nem szóllottam. Sőt most szorosabban érzem lekötölezve magamat mint valék. Nagysád, kedves Minna, enyém! örökre enyém! — elővévén a' gyűrűt. Imhol végye másod ízben hűségem' zálogát.
*

MINNA. En ezt?

TELLHEIM. Végye, szeretett Minna! végye!

MINNA. Mit téssen fel felőlem Örnagy Úr? Én e' gyűrűt? én ezt?

TELLHEIM. Ezt tőlem akkor vevé Nagysád, midőn sorsunk hasonló volt egymáshoz, 's abbanis hasonló, hogy mind egyik mind másik szerencsés. Most sem egyike nem szerencsés többé, sem másika, de ismét hasonlók. A' hasonlóság legerősebb köteléke a' szeretetnek. Engedje, kedves Minna, — — — ujjára akarja vonni.

MINNA. Örnagy Úr erőszakkal akarja enyémmé tenni e' gyűrűt, de nincs erő, melly ezt velem visszavétesse. — Azt véli talán az Úr hogy olly igen szűkében vagyok a' gyűrűknek? Imhol mingyárt egy — mutatja azt melly az ujján van — 's ez nem kisebb becsű mint az Úré.

FRANCISCA. No ha még most sem eszmél fel!

TELLHEIM, eleresztvén a'Minna' kezét. Látom, de nem hallom Barhelm Kísasszonyt. Nagysád vonakodik. Bocsásson meg hogy példája után a' szóval élni merészlettem.

MINNA, a' maga való hangjában. Megbántá Örnagy Urat a' szó?

TELLHEIM. Fájt, Méltós. Kisasszony.

MINNA. Nem kell vala fájnia, Tellheim. Engedjen meg érte.

TELLHEIM. Hah, ez az édes szózat annak hitelére bátorít, hogy magához tére, édes Minna; hogy szíve még szeret.

FRANCISCA. A' tréfa csaknem messze is méne már.

MINNA, parancsolólag. Magad a' dologba nem vegyítvén, ha kérnem szabad.

FRANCISCA. 'S még sem volna elég?

MINNA. Igen is, Uram, asszonyi hiúság volna, hidegnek mutatnom magamat. Félre azzal. Az Úr méltó hogy olly igaznak találjon mint önmagát érzi annak. Még szeretem az Urat. Azonban — — —

TELLHEIM. Ne tovább, édes Minna, ne tovább! keze után nyúl, hogy ujjára vonja a' gyűrűt.

MINNA, kezét visszavonván. Azonban azt soha sem fogom megengedni, soha! — Mit gondol az Úr? úgy vélném, az Úrnak saját baja is elég. — Az Úrnak itt kell maradnia! az Úr kénytelen addig fejeskedni, míg a' legteljesebb elégtétet kapja meg, — Fejeskedni, mondom. Bocsásson meg; hirtelen nem lelek más szót — bár ellenséGINEK látokra megemésztí az inség.

TELLHEIM. Azt gondoltam, azt mondtam, midőn nem tudtam mit gondolok, mit mondok. Epe 's az elfojtott bosszú egész lelkemet elfogták; maga a' Szerelem sem tudott napalt virrasztani benne. De előküldé leányát, a' Szánakodást, ki isméretesbb a' busongó szenvedéssel, elveri a' ködöt, 's lelkemnek minden nyiladékot az ellágyulás' behatásának felnyitja. Felébred bennem az önmegtartás ösztöne midőn becsesbb életet kell fenntartanom mint a' magamé, 's midőn azt magam által kell fenntartanom. — Ne engedje megsértetni magát Nagysád a' szánakozás' nevezete által. Szerencsétlenségünk' ártatlan okától alázat nélkül hallhatjuk azt. Ezen ok én vagyok; miattam vesztí el Nagysád, szeretett Minna, rokonit és barátjait, birtokát és honföldjét. Általam és bennem kell azt Nagysádnak feltalálni, különben a' tiszteletre, a' szeretetre legméltóbb asszonyi lélek' megrontása fekszik lelkemen. — Ne engedje Nagysád hogy olly jövődőt képzelhessek, mellyben útalnom kellene magamat. — Nem, engem itt semmi sem tartóztat többé. Ez óra oltá azon igazságtalanságnak melly engem itt üldöz, megvetést lökök ellenébe. Az egész világ e ez a' föld itt? Csak ez eggynek kél

e fel a' nap? Hova nem szabad nekem mennem. Mellyík az a' szolgálat a' mit tőlem megtagadnak? 'S kelljen azt bár a' legtávolabb éghajlat alatt keresnem, csak bátran kedves Minna! nem lesz fogatkozásunk. Van egy barátom; az kész leend segíteni.

H A T O D I K J E L E N É S.

TÁBORI-VADÁSZ. TELLHEIM. MINNA.
FRANCISCA.

FRANCISCA, meglátván a' Vadászt. Szt, szt, Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM. Kit keres, barátom.

VADÁSZ. Tellheim Őrnagy Urat. — Uram Őrnagy Úr, szerencsém van ezt áltnyujtani. — az Udvari-levelet nyújtja.

TELLHEIM. Nékem e?

VADÁSZ. Ezt még tegnap kell vala tenem, de sehol nem találám Őrnagy Urat.

TELLHEIM. Nagyon köszönöm fáradságát.

VADÁSZ. Tiszttemben álla, Őrnagy Úr.

H E T E D I K J E L E N É S.

TELLHEIM. MINNA. FRANCISCA.

TELLHEIM. Ah Nagysád! mit találok ez írásban! Mi lesz itt!

MINNA. Nem vagyok olly vakmerő, hogy a' mi nem engemet illet, tudni akarjam.

TELLHEIM. Hogyan? 's Nagysád az én sorsomat külön választaná e a' magáétól? — De engedje felbontanom Nagysád. Szerencsétlenebbé mint vagyok nem tehet — nem, kedves Minna, szerencsétlenebbek általa nem lehetünk, igen szerencsésebbek. —
a' Fogadós ezen utolsó szók alatt becsúsz a' szobába.

NYOLCZADIK JELENÉS.

FOGADÓS. TELLHEIM. MINNA.

FRANCISCA.

FOGADÓS, Francisca. Pszt, édes szép gyermekem! Ide csak, ide csak!

FRANCISCA, a' Fogadós felé menvén. Gazd' Uram, valóban mi még nem tudjuk mi áll a' levélben.

FOGADÓS. Hordja el a' manó a' levelét, hanem ide a' gyűrűt, minden haladék, minden vonogatózás nélkül; én egy pillantatig sem várakozom. Becsületem, nyugodalmam forog fenn miatta. Csinálja, édes szép gyermekem, csinálja, hogy mingyárt, mingyárt megkapjam; de mingyárt. Jusst meg-

hozta érte a' pénzt, 's el nem megyen a' nyakamról, míg kezébe nem adom a' gyűrűt.

MINNA, a' Fogadóshoz közelítvén. Értem, Fogadós Uram. Legyen gond nélkül, 's mondja Jusztnak, hogy a' gyűrű nálam van.

FOGADÓS. De Mélcás Kisasszony — — —

MINNA. A' gyűrűt nem adom, 's mindent magamra veszek. Francisca, kísérd ki Fogadós Uramat, 's légy itt.

Fogadós ot.

K I L E N C Z E D I K J E L E N É S.

TELLHEIM. MINNA. FRANCISCA.

FRANCISCA, kieresztvén az ajtón a' Fogadóst. De Nagysád is elégelje meg már a' szegény Őrnaggyal.

MINNA. Nyavalyás kis kérlelője! mintha a' göcs közel nem volna felbomlásához.

TELLHEIM, elolvastván a' levelet, elnémúlva; de egyszerre heves örvendésre gyúlad. Hah, ő itt sem tagadta meg magát! Oh Minna, melly igazság, melly kegyelem! és mi nagy azonfelül! Ez több mint a' mit vártam! érdemlettem! Szolgálatom, becsületem, minden, minden vissza van adva. — Hiszen talán csak nem csaltak meg szemeim? — megint végig fut a' levelen. — Nem, nem óhajtásim' csalfa játéka; úgy van,

a' mint mondám. — Olvassa, olvassa Nagysád.

MINNA. Őrnagy Úr, nekem nem hibám a' más titkait lesegetni.

TELLHEIM. Hogyan, szeretett Minna? — A' levél Tellheimnak szól, a' Nagysád' szeretett Tellheimjának, 's azt foglalja magában a' mit a' Nagysád' anyai bátyja el nem vehet. — Nagysádnak ezt olvasnia kell. Olvassa kérem.

MINNA. Ha vele kedvét teszem Őrnagy Úrnak. — átvesszi a' levelet, 's olvassa:

„Kedves Tellheim Őrnagy! Az a' baja, melly engem gondba ejtett volt a' Maga becsülete iránt, saját óhajta szerint világosodott fel. Heinrich öcsém előtt tudva volt a' dolog, 's bizonyítása, mellyet nekem tett, Magát tisztának állítja. Rendelésem kiment az Udvari-Országglási-Cassához, 's a' kérdésben forgó Irás Magának ki fog adatni, 's a' mit szolgálatom' elősegéllése végett tulajdonából költe, ki lesz fizetve. Meghagytam ezenfelül, hogy a' Maga ellen beadott vádczikkelyek cassáltassanak. Hagyja tudnom, engedi e egészsége hogy szolgálatomba visszalépjen. Sajnáltnám elveszteni olly Tisztemet kinek vitézségét 's nemes gondolko-

zását méltólag becsülöm. Jó indulattal viseltető Királya Friderik.“

TELLHEIM. Mit mond Nagysád e' levélre?

MINNA, összehajtván 's visszanyujtván Én e? Semmit. — De igen: hogy az Őrnagy Úr' Királya, túl azon hogy nagy Király, igen jó Király. — Nekem nem Királyom.

TELLHEIM. Nem egyebet? Semmit nem reánk nézve?

MINNA. Őrnagy Úr visszalép szolgálatjába; Alezredes lesz, nem sokára Ezeredes. Örvendek hozzá teljes szívből — — —

TELLHEIM. 'S Nagysád engem nem ismer jobban? — Nem, minekutánna nekem a' szerencse annyit ad vissza, a' mennyi elég bételjesíteni egy eszes ember' kívánságát, függjön egyedül az én Minnámtól ha kivüle legyenek e még másé is. Életem legyen szentelve az ő szolgálatjának. A' Nagyok' szolgálatja veszélyes szolgálat; nem érdemli a' fáradságot, erőszakot, hunnyáskodást, a' mibe kerülnek. Minna nem az a' hiú, ki férjében csak a' hivatali fényt szeresse. Minna engem magamért fog kedvelleni, én pedig örömmel mondok le érte az egész világról. Katonává engem egy megkedvelt politikai gondolkozás teve, 's az a' vélekedés

hogy ezt a' nemét az életnek mindennek jó próbálni egygy ideig; hogy mind azzal a' mit veszélynek hívnak megismerkedjék, 's bátor lelket 's hideg vért szerezzen. Meg tettem a' mit óhajtottam, 's most az minden vágyam hogy nyugalomban éljek, hogy boldog legyek. Az leszek az én Minnám' társaságában, az maradok, csalhatatlanúl. Holnap kössön össze bennünket a' legszentebb kötelék, 's akkor kikeressük az egész tágas világban a' legmosolygóbb szögöt, mellynek, hogy Éden né váljon, csak egy boldog pár lakóra van szüksége. Ott telepedünk meg majd — — — Mi leli Nagysádat? Nagysád sír?

MINNA, nagy megilletődéssel. Az Úr kegyetlen, midőn illy keccsel fest előttem egy szerencsét, melly enyém nem lehet. Az a' mit elvesztettem — — —

TELLHEIM. Mit veszte Nagysád? A' mit elveszthete, mind az nem Minna. Nagysád mindég a' legédesbb, legnyájasbb, legjobb teremtés a' nap alatt, merő jóság, nagylelkűség, merő ártatlanság és öröm. — Ollykor egy kis csintalanság is, egy kis feleskedés. Annál jobb. Külömben angyal volna, kit rettegve kellene tisztelnem, kit nem

mernék, nem tudnék szeretni. — meg akarja csókolni kezét.

MINNA, elvonván azt. Nem úgy, Uram! Honnan e' hirtelen elváltozás? Ez az égő, lángoló szerelmes az előbbi hideg Tellheim e? Visszatért szerencséje hozhatná e e' tűzbe? — Ha úgy, engedje hogy szökevény hevében én bírjak mind kettőnkért eszmélettel. Mig még ez a' hév engedte hogy maga eszméljen, azt hallám mondani, hogy az semmirevaló szerelem, melly tárgyát ki tudja tenni a' megvetésnek. — Jó; de én szint olly tisztának 's nemesnek akarnám láttatni az én szerelmemet mint a' millyen az övé. Most midőn őt a' Becsület szállítja, midőn őt egy nagy Uralkodó csatolja ismét magához, engedjem e hogy szerelmes álmódosásoknak ereszkedjék, hogy a' borostyánt-érdemlő bajnok rózsapártás pásztor legyen? — Nem, Uram, járja a' maga útját, mellyre jobb csilagzatai hívják.

TELLHEIM. Jó; ha Minnának a' nagyvilág tetszik, maradjunk a' nagyvilágban. — Be kicsiny, be nyomoru ez a' nagyvilág. Nagysád azt még csak pillogó oldaláról ismeri. De Minna látni fogja hogy nyomorú; bizony fogja. Légyen tehát míg fogja. Hadd

csudáltassék Minna benne egész nagy érde-
me szerint. Boldogságom találni fog irigye-
ket.

MINNA. Az Úr hamis értelemben fogá fel
a' mit mondtam. Midőn én az Urat vissza-
utasítom a' nagyvilágba, nem szándékom oda
kísérni. Én elmaradok. Tellheimnak ott fedd-
telen hitves kell. Egy honjából meg szökött
leány, ki erővel köté rá magát — — —

TELLHEIM, felszökve 's körültekintvén. Ki meri
azt mondani? — Ah Minna elijedek magam-
tól ha azt képzelem hogy azt más mondhat-
ta volna. Dühöm nem lelne határt, nem lel-
ne mértéket.

MINNA. 'S íme engem épen ez ejt gon-
dokba. Az Úr a' leggyengébb sértő szót sem
fogná tűrhetni; pedig azt kénytelen volna
hallani mindennap. — Egy szóval, hallja
Őrnagy Úr, mit végeztem; 's ettől semmi
hatalom el nem von — — —

TELLHEIM. Minekelőtte azt Nagysád ki-
mondja, gondolja meg, hogy élet halál függ
a' szón.

MINNA. Hadd mondjam tovább: — A'
melly bizonyosan visszadám az Úrnak a'
gyűrűt, mellyel nekem egykor hűségét kö-
telezte, olly bizonyos, hogy a' szerencsét-

len Barhelm Wilhelmina a' magánál szerencsésebb Tellheim' hitvесе soha nem lesz.

TELLHEIM. Nagysád e' szerint megtöri felettem a' pálczát?

MINNA. Egyenlőség az erős köteléke a' szeretetnek. A' még szerencsés Minna egyedül a' boldog Tellheim' kedvéért óhajtott élni. Még a' szerencsétlen Minna is rá-vehető vala magát, hogy barátja' szerencsétlenségét maga által vagy szaporítsa vagy enyhítse. Megsejtheté maga is, hogy minekelőtte a' szerencsétlen levél, melly köztünk minden egyenlőséget végképen felbont, érkezett, jobbjá' elfogadásában csak tettetéssel vonakodtam.

TELLHEIM. Köszönöm Nagysádnak, hogy a' pálczát felettem meg nem törte. Nagysádnak csak a' szerencsétlen Tellheim kelle, 's azt megkapni nem nehéz. — hidegséggel. Épen még jókor látom, hogy e' késedelmes igazságot elfogadni hozzám nem illik; hogy jobb lesz el nem fogadnom a' mit illy gyalázatos gyanú szennyeze meg. — Légyen annyi mintha e' levelet nem vevém vala. — El akarja tépni.

MINNA, megkapván kezét. Mit akar, Tellheim?

TELLHEIM. Elnyerni Nagysádat.

MINNA. Álljon meg.

TELLHEIM. El van tépve, ha Nagysád a' szót meg nem másolja. 'S akkor meglátom, lesz e kifogás ellenem.

MINNA. Hogyan? E' hanggal? Őrnagy Úr tehát gyalázatosná akar tulajdon szemem előtt tenni? — Gyalázatos teremtés, ki nem nem átalja egész szerencsáját eggy férfi vak hajlandóságának köszönni.

TELLHEIM. Mind nem való! nem való!

MINNA. Meg meri hazudolni tulajdon szavait az én számban.

TELLHEIM. Hát mind az illik e a' gyengébb nemhez, a' mi az erősbnek szinte kötelessége? Hát a' férfi mind azt szabadosnak nézze, a' mi nem illetlen asszonyhoz? A' természet mellyikét alkotá gyámolául a' másiknak?

MINNA. Ne törődjék rajtam, Tellheim. Nem maradok én véd nélkül, ha az Úrét el nem fogadom is. Marad annyim, a' mivel a' szükség ellen beérhetem. — Bejelentetém magamat Követünknel, 's még ma akar velem szólni; bízom pártfogásához. — Az idő múlik, Őrnagy Úr — — —

TELLHEIM. Kísérni fogom Nagysádat.

MINNA. Azt kénytelen vagyok eltiltani.

TELLHEIM. Hamarább marad el Nagysádtól árnyéka. Jöjön Nagysád, hova tetszik,

kihez tetszik. Elbeszéllem ismerősnek, idegennek, a' Nagysád' jelenlétében beszéllem el, napjában százszor meg' százszor beszéllem el, melly lánczok csatolják hozzám Nagysádat, 's Nagysád melly kegyetlen makacssággal akará e' lánczokat széllyeltépni.

T I Z E D I K J E L E N É S.

JUSZT. TELLHEIM. MINNA.

FRANCISCA.

JUSZT. Őrnagy Úr! Őrnagy Úr!

TELLHEIM. Mi baj? Ide hozzám. — Melly arcczal jössz? Szóllj, mi kell.

JUSZT. Hallja, hallja Őrnagy Úr — *fülébe sug.*

MINNA, Franciscához titokban. Gyanítod?

FRANCISCA. De minek ez a' kegyetlen gyötrés?

TELLHEIM, Juszthoz. Lehetetlen! — *felgyúladvan pillant Minnára.* — Juszthoz. Mondd elő, fennszóval.

JUSZT. A' Gazda azt állítja, hogy a' melly gyűrrűt ma reggel zálogba vetettem nála, Ő Nagysága magához vevé, 's ki nem akarja adni.

TELLHEIM. Való ez, Méltós. Kisasszony! Nem, az nem lehet való.

MINNA, mosolyogva. 'S miért ne, Tellheim? miért ne lehessen az való?

TELLHEIM, a' legnagyobb tüzzel. Légyen való tehát. Melly irtózatot világ lobban fel egyszerre előttem! Most ismerek a' hitszegőre!

MINNA, elijedve. 'S ki az, Tellheim.

TELLHEIM. Nagysád, kit ezentúl feledni fogok.

MINNA. Tellheim!

TELLHEIM. Feledjen viszont Nagysád is. — Azért, egyedül azért jöve, hogy törésre jusson velem; az világos. — Oh, hogy a' történet olly kész boldogítani az álnokságokat. Így jutta Nagysád a' maga gyűrűjéhez, 's ravaszúl rám tolá a' másikat.

MINNA. Tellheim, melly rémeket lát az Úr? — Csendesedjék, 's hallja a' mit mondok.

FRANCISCA, magában. Köszönje magának a' mit kerese.

TIZENEGYEDIK JELENÉS.

WERNER, egy erszény arannyal. TELLHEIM,

MINNA. FRANCISCA. JUSZT.

WERNER. Már imhol vagyok, Örnagy Úr — — —

TELLHEIM, nem is nézvéen rá. Kinek van rád szüksége?

WERNER. Pénzt hozok; imhol ezer piztól.

TELLHEIM. Nekem nem kell pénzed.

WERNER. Holnap még egyszer ennyi lesz. Parancsoljon bizvást Örnagy Úr.

TELLHEIM. Tartsd magadnak.

WERNER. Hisz' az Örnagy Úré! — Nem látja Örnagy Úr kivel szóll?

TELLHEIM. Félre vele, mondom.

WERNER. Mi lelé Örnagy Urat? én Werner vagyok.

TELLHEIM. Minden jóság tettetés, szín, csalfaság.

WERNER. Ez nekem van mondva?

TELLHEIM. Ha úgy akarod.

WERNER. Hiszen én szavát fogadám Örnagy Úrnak.

TELLHEIM. Fogadd hát még egyben: Takarodjál.

WERNER. Örnagy Úr, epe énbennem is van.

TELLHEIM. Nincs is benned jobb.

WERNER. Kérem Örnagy Urat — — —

TELLHEIM. Hányszor mondjam még? nekem nem kell pénzed.

WERNER. Kelljen hát! a' kinek tetszik.
 Tellheimnak lábaihoz csapja a' pénzt 's félre vonúl.

MINNA, Franciscához. Szavad' kell vala fogad-
 nom. A' tréfa messze ment. — De csak hal-
 lani akarna. — Tellheim felé indúl.

FRANCISCA, felelet nélkül hagyja Minnát, 's mosolyog-
 va közelít Wernerhez. Strázsamester Uram! —

WERNER, durczásan. Menjen!

FRANCISCA. Huhh, a' csuda férfijai!

MINNA. Tellheim! — Tellheim! — Ez nem
 hall, nem lát. Ez sok! — Hallja hát; Őrnagy
 Úr csalódásban van; nem értjük egymást. —
 Tellheim, az Úr nem akarja érteni Minnát.
 — Férhetilly gyanú az Úrhoz? Én akartam vol-
 na törésre jutni az Úrral? Én jövék vala
 ezért? Tellheim!

TIZENKETTEDIK JELENÉS.

KÉT INAS kétfelől szalad be. AZ ELŐBBIEK.

EGGYIK INAS. Nagysád, Gróf Excellen-
 tziája — — —

MÁSİK INAS. Nagysád, érkezik a' Gróf —

FRANCISCA. A' Gróf! a' Gróf!

MINNA. Oh, hamar hát Tellheim!

TELLHEIM, egyszerre magához térvén. Kijó? ki
 érkezik? A' Nagysád' engesztelhetetlen báty-

ja? — Jöjön! Ne tartson semmitől Nagysád. Elöttem eggy bántó tekintettel sem fogja bántani az én Minnámat. Velem lesz dolga.

MINNA. Öleljen meg, Tellheim, 's fedjen mindent.

TELLHEIM. Hah, Minna, remélhetem e hogy Nagysád megbánta — — —

MINNA. Nem, Tellheim, soha sem bánom meg azt a' szép gyönyörömet, hogy az Úr' nemes szívét legtitkosbb redőjeiig végig meg végig tekintém. Melly férfi Maga, kedves Tellheim! Ölelje meg Minnát, a' szerencsés Minnát, de a' ki semmiben nem szerencsésebb mint a' Tellheim' birtoka által. —
karjai közzé veti magát. Most pedig elébe! elébe!

TELLHEIM. Kinek?

MINNA. Isméretlen barátjai' legjobblikának Gróf Bruchsallnak, a' Minna nagybátyjának, nevelőjének, gyámjának, atyjának, 's most a' Tellheim' atyjának is. — Szökésem, az ő haragja, hogy nem eggyezett meg házasságunkban, hogy kitagadott — mérő költemények.

TELLHEIM. Nem értem Nagysádat. — De a' gyűrű!

MINNA. Hol a' gyűrű, mellyet visszaadtam?

TELLHEIM. Vissza veszi, édesMinna? oh, úgy boldog vagyok!

MINNA. Tekintse meg elébb. — — Hát azt adtam e vissza mellyet az Úrtól vevék, vagy a' mellyet Maga veve tőlem. Nem akarám a' Fogadás' kezében hagyni.

TELLHEIM, szó nélkül csókolja kezeit.

MINNA. E' játékot annak bizonyoságául hogy férjem nem ejthet rajtam csínyt, mellynek visszonzására mindig készen ne találjon. — 'S azt hiszi, hogy nem voltam én is elgyötörve?

TELLHEIM. Várjatok, Komédiások! Szerencsétek hogy benneteket e' részben nem ismertelek.

FRANCISCA. Részemről annak nem születtem. Reszkettem néha, néha nevettem látván hogy Őrnagy Úr a' tréfát meg nem érti.

MINNA. Hogy a' felvett szerep nekem is könnyű volt volna, nem mondhatnám. — De ne késsünk. Már hallom a' bátyám' szavát.

TIZENHARMADIK JELENÉS.

GRÓF BRUCHSALL, számos cselédségtől 's a' FOGADÓSTÓL kísérve. AZ ELŐBBIEK.

GRÓF. Szerencsésen érkezett meg a' húgom?

MINNA, elébe szökvén. Ah, atyám!

GRÓF. Itt vagyok én is, kedves Minna, 's baj nélkül. — megölelik egymást. — megpillantván Tellheimot. De már társaság? ismeretség?

MINNA. Találja, atyám.

GRÓF. De nem Tellheimod?

MINNA. 'S ki volna más? — Jőjön, Tellheim. elébe állítja a' Grófuk.

GRÓF. Uram, mi egymást most látjuk először, de örömet ismerek az először látottban Tellheimra. Öleljen meg az Úr, 's higgye, hogy én az Urat nagyon becsülöm, 's óhajtok dicsekedhetni barátságával.

TELLHEIM, némán vetvén magát a' Gróf karjai közé, 's megesőkölvén kezét.

GRÓF. Szeretem az illy elnémulást, az beszédesebb minden szónál. — A' Tellheim uniform-jára pillantván. E' szinnek nem vagyok ugyan barátja, de a' jóember szereti a' jó embert, bármelly gúnyát viseljen.

FOGADÓS. Excellenziaád méltóztassék erre — — —

GRÓF. Jer, Minna! jőjön Órnagy Úr!

MINNA. Jőjön, Tellheim!

TELLHEIM. Követni fogom, kedves Minna, de egy szót e' barátomhoz. — Wernernek indul.

MINNA. Még pedig engesztelőt. Annak most helye lesz. Úgy e Francisca. — A' Gróf' szobája felé.

TIZENNEGYEDIK JELENÉS.

TELLHEIM. WERNER. JUSZT.

FRANCISCA.

TELLHEIM, az ellökött pénzre mutatyán. Fogd ezt, Juszt. Vedd fel, 's vidd haza. Menj! — Juszt, el a' csomóval.

WERNER, ki mindedig duzzogva állott egy szögben. Már az más!

TELLHEIM, nyájasan lépve Werner felé. — Werner, mikor kaphatom meg a' másik ezeret?

WERNER, vidám hanggal. Holnap, édes Örnagy Úr; holnap, ha tetszik.

TELLHEIM. Nincs szükségem arra hogy adósod legyek, de néked van arra, hogy pénztartód legyek. Pénz nem a' ti kezetekbe való; ti pazarok vagytok. — Megbántalak, Werner?

WERNER. Szegény bűnös lelkemre mondom, meg, még pedig nagyon. De eszemnek kellett volna lenni. Most már látom magam is. Érdemlem hogy százat szabasson rám Örnagy Úr.

nagy Úr. Szabassa rám, nem bánom, csak ne nehezteljen tovább, édes Őrnagy Úr!

TELLHEIM. Ne nehezteljek. — megszorítja jobbját. Olvassd szemeimben a' mit mondani nem tudok. — Szeretném látni kinek van jobb lánykája, kinek hübb barátja. — Francisca, nem? — Minna után.

TIZENÖTÖDIK JELENÉS.

WERNER. FRANCISCA.

FRANCISCA, magában. Az ugyan való; ez a' Werner Pál a' legbecsületesebb ember a' kit valaha is láthatok. — 'S az Őrnagy meg a' Kisasszony, 's Werner meg én, — melly szép lenne! — Szégyen, nem szégyen; ki kell neki menni. — Eggy jó legény érdemli hogy a' szégyent félre tegyük. — — Strázsamester Uram — — —

WERNER, szemeit szárazsztatva. Mit akar, Lyányasszonyka?

FRANCISCA. Strázsamester Uram — — —

WERNER. Hallom, édes Lyányasszonyka; mit akar?

FRANCISCA. Nézzen csak rám.

WERNER. Nem tudok, valami ment a' szemembe.

FRANCISCA. Strázsamester Uram — — —
Mondja el csak — — — nem volna szüksége
Strázsamesternére?

WERNER. Nem kötődik, Lyányasszonyka?

FRANCISCA. Hogy kötődném? — Én jó
indulattal vagyok Strázsamester Uramhoz.

WERNER. Eljönne velem Persiába is?

FRANCISCA. A' hová kívánja.

WERNER. Igazán, Lyányasszonyka, igazán? — Hohó Őrnagy Úr, ne olly rá tartósan, kérem igen szépen. Most legalább nekem is olyan jó lyánykám 's olyan nemes-szívű barátom van mint Őrnagy Úrnak. Kézzel rá, édes Lyányasszonykám. — Mához tiz esztendőre vagy Generálné asszony lesz magából, vagy engem hord el a' puskaporos manó.

TUDNIVALÓK.

1. A' m. t. társaság ezen munkának csak kiadója lévén, nem kezeskedik a' benne követett nyelvszabályokról, sem írásmódról, sem végre akárminemű nyelvet 's írást illető elvekről; mert egyedül arra kíván a' kéziratok' birálatában ügyelni, hogy az elfogadott és sajtó alá bocsátandó munka, mint egész egy vagy más tekintetből ajánlható legyen, 's a' literatura' jelen állapotjában kiadásra méltónak tartathassék.

2. Nem vizsgálhatván meg a' benyújtott kéziratokat a' társaság fejenként és egészben, ez: u. m. B a r n h e l m i M i n n a, Bajza József és Schedel Ferencz rendes tagok, mint e' végre hivatalosan megbizottak' írásbeli ajánlására adatott sajtó alá.

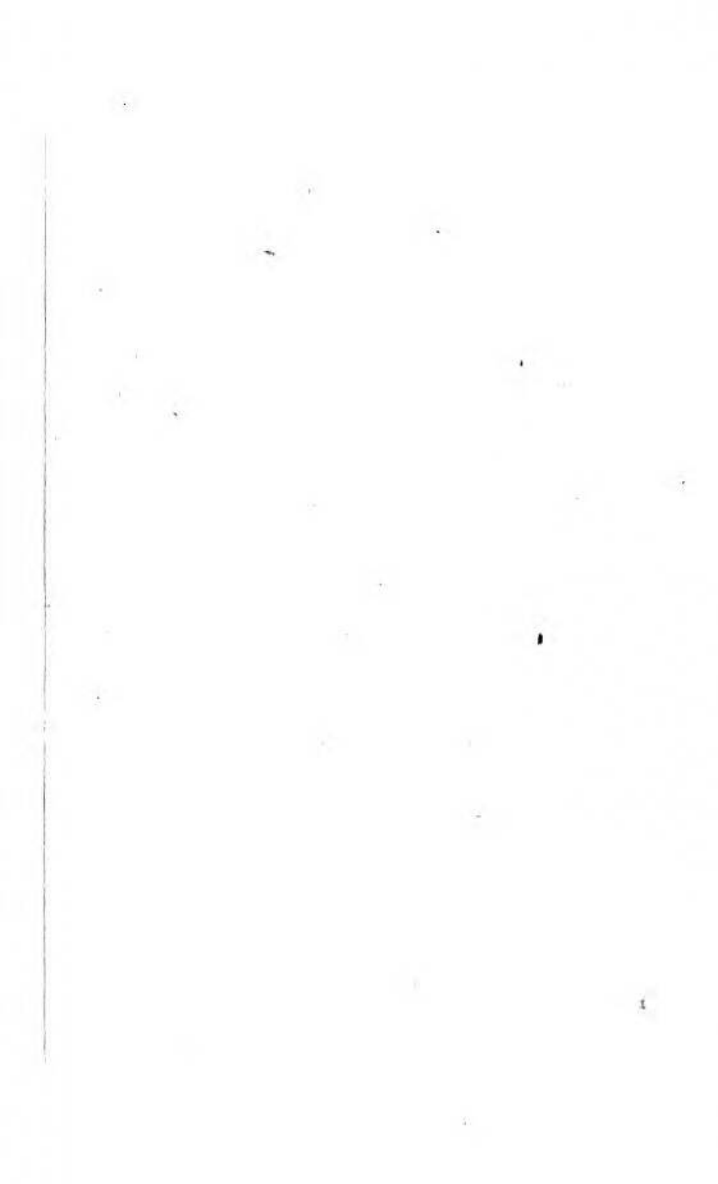
3. E' színjáték azon 71 közül való, mellyek' fordítására a' társaság 1831-ben Juniusban tagjait, és 1832-ben Martiusban a' magyar írókat általjában felszólítja.

4. E' munka híven az elhunyt író' kézírata szerint nyújtatik a' közönségnek, egyedül azon német megszólítások (p. o. Major von Tellheim! Herr Juszt! Paul Werner 's több efféle), mellyek' megtartását a' fordító némelly más nemzetek' példájaként vélte jónak, cseréltettek fel dívatban lévő magyar kifejezésekkel.

5. A' társaság által kiadott kéziratok közül ez, XIV-d. számu.

A' m. t. társaság' határozata szerint

D ö b r e n t e i G á b o r m. k.
Titoknak.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z174549208

